

Lokalförsörjningsplan

Jönköpings församling

2023–2032

Antagen i kyrkorådet 2023-10-03

Antagen i kyrkofullmäktige 2023-10-31

Förord

En dag ringde telefonen. Det var en man som berättade att hans äldre bror hade avlidit. Den avlidne brodern, som hade bott i USA under större delen av sitt liv, var nu kremerad och askan spridd i Lake Michigan. Skulle vi kunna ha tacksägelse för den avlidne mannen i en av församlingens kyrkor? Skulle man kunna tända ett ljus och läsa hans namn i söndagens gudstjänst? Det var nämligen i den här specifika kyrkan de båda bröderna hade döpts och konfirmerats. Mannen som ringde var gammal och skröplig och skulle själv inte ha möjlighet att vara med. Ändå var det viktigt, denna återkoppling till födelse och ursprung vid livets slut, manifesterad i den kyrka som blivit deras hjärtas kyrka. Kommande söndag tände vi ett ljus och läste vi namnet på honom som inte satt sin fot på svensk mark på mycket länge.

Relationen till hjärtas kyrka finns inte dokumenterad någonstans, men banden är ofta starka. Det kan vara hembygdens kyrka, men det kan också vara en kyrka som under årens lopp har blivit ”min alldeles egen”. Till hjärtas kyrka återvänder man gärna, här drömmer man om att få gifta sig, här vill man döpa sina barn, förnya vigsellöftena och en gång vigas till den sista vilan. Det är här jag vill att mitt namn ska läsas upp för att en sista gång manifestera samhörighet och hemkomst.

I en tid då många människor rör sig över stora delar av jordens yta blir behovet av rötter påtagligt. Vi lär oss att som Jesus ha rot och fäste inombords, när det inte finns någon plats där vi kan vila vårt huvud. Men vi behöver också fysiska rum och platser. Ordet helig betyder avskild. Heliga platser är platser avskilda för mötet med Gud och varandra.

Den lokalförsörjningsplan du håller i din hand har arbetats fram med respekt och ödmjukhet inför de starka band som är tvinnade mellan människor, kyrkor, församlingshem och prästgårdar i Jönköpings församling. Den tar förändringar i omvärlden på allvar och har församlingens grundläggande uppdrag i fokus. Den är modig. Den räknar med att Jacobs erfarenhet inte är förbehållen bibelns människor. Erfarenheten av den levande Guden väntar också de som kommer efter oss.

På nya och gamla platser ska människor ges möjlighet att yrvaket konstatera. Här är himlens port. Herren är på denna plats och jag visste det inte.

Ann Aldén

Kyrkoherde

Innehåll

Inledning och bakgrund	4
Om Jönköpings församling	4
Bakgrund.....	6
Lokalförsörjningsplanens innehåll och omfattning.....	6
Projektorganisation	6
Mål och planeringsförutsättningar	7
Kyrkofullmäktiges mål med lokalförsörjningen	7
Församlingsinstruktion	8
Omvärldsbeskrivning	9
Befolkning och demografi	9
Översiktsplanering och kommunal utveckling.....	11
Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar	13
Kyrkotillhöriga och befolkningsutveckling	13
Ekonomisk utveckling	14
Församlingsverksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar.....	16
Begravningsverksamhetens utveckling.....	20
Bestånd av mark, byggnader och anläggningar	23
Befintligt bestånd församlingsverksamheten	23
Befintligt bestånd begravningsverksamheten	24
Fastighetskostnader.....	25
Lokalnyttjande	29
Byggnadsteknisk status, underhåll och ändamålsenlighet	31
Energi och miljö.....	33
Sammanfattning och prioritering	36
En gemensam viljeinriktning	37
Åtgärdsplan och konsekvensanalys	38
Åtgärder och konsekvensanalys.....	39
Konsekvensanalys.....	45
Bilaga 2. Resultaträkning	46
Bilaga 3. Teknisk status	47
Bilaga 4. Lokalernas ändamålsenlighet	50
Bilaga 5. Lokalbestånd	52
Bilaga 1 Nyttjandemätning är ett separat dokument.	

Inledning och bakgrund

Denna lokalförsörjningsplan gäller Jönköpings församling. Lokalförsörjningsplanen fastställs av kyrkofullmäktige den 2023-10-31.

Detta är församlingens första lokalförsörjningsplan. Ambitionen är att planen ska vara ett redskap som underlättar och stödjer genomförandet av församlingens vision, uppdrag och kallelse. Innehållet i planen kan komma att vidareutvecklas efter hand, likaså rutiner för att uppdatera och revidera planen.

Om Jönköpings församling

Svenska kyrkan Jönköping består av tio kyrkor med tillhörande församlingshem, familjerådgivning, samtalsmottagning, diakonimottagning, tre förskolor. Sex kyrkogårdar samt verksamhetsstöd. Församlingen finns på sjukhuset och på högskolan. Totalt har Svenska kyrkan Jönköping cirka 150 anställda.

Jönköpings församling är en församling i Södra Vätterbygdens kontrakt, Växjö stift och Jönköpings kommun. Församlingen är till både medlemsantal och folkmängd stiftets största församling. Församlingen bildades 2018 genom sammanläggning av Jönköpings Kristina-Ljungarums församling och Jönköpings Sofia-Järstorps församling.

Figur 1. Karta över Jönköpings församlingsgräns samt församlingens kyrkor. Källa: Kyrkobyggnadsregistret

Inom församlingen finns det ett antal verksamhetsområden samt stödfunktioner:

Verksamhetsområde Väster

Från Järstorp sträcker sig verksamhetsområde Väster nerför berget över Bymarken och Dalvik för att slutligen komma till Sofiakyrkan, Slottskapellet och Sofiagården. Kyrkornas olika karaktär och läge gör att de naturligt kompletterar varandra. Järstorp med sin traditionella kyrkomiljö bär många av Jönköpings kyrkliga handlingar. Bymarkskyrkan med församlingslokaler i anslutning till kyrkan passar bra för samlingar och grupper. I verksamhetsområdet är samarbetet med EFS på Dalvik viktigt. Det är

där en av församlingens förskolor bedrivs. Det har pågått och pågår en kraftsamling runt Sofia både med Sofiakyrkan, Sofiagården och Sofia prästgård.

Verksamhetsområde Öster

Verksamhetsområde öster rymmer Kristine kyrka, och med den, den stora citykyrkans möjligheter. I verksamhetsområdet finns också Ekhagskyrkan och Österängskyrkan med andra profiler. Österängskyrkan med fokus på diakoni och Ekhagskyrkan som på många sätt är barnens och de ungas kyrka. I Sanna kyrka bedrivs en av församlingens förskolor.. I verksamhetsområdet ligger även Kristinagården och Klockaregården.

Verksamhetsområde Söder

Verksamhetsområde söder rymmer välmående och mera utsatta områden; och allting däremellan. Kyrkan är redan idag en given samverkanspartner i området. Detta får konkreta uttryck genom arbete bland studenter; på högskolan och i områdets öppna och tillgängliga kyrkor där tron kan växa. Verksamhetsområde söder rymmer Ljungarums kyrka, Gräshagskyrkan, Råslätts kyrka samt S:t Olofsgården. Verksamhetsområde Söder har också tagit på sig ansvaret för Svenska kyrkans närvaro i Munksjöstaden.

Verksamhetsområde Diakoni Självård

Inom den pastorala verksamheten i Jönköpings församling återfinns verksamhetsområde diakoni/självård, vars grundläggande uppgift är att bedriva diakoni, undervisning, och fira Gudstjänst. Detta får konkreta uttryck genom Sjukhuskyrkans arbete på länsjukhuset Ryhov och genom Familjerådgivningen i södra vätterbygden. Vidare finns församlingen i Kriminalvården, inom ramen för den nationella Nämnden för andlig vård NAV. Verksamhetsområdet erbjuder självårdssamtal och ekonomisk rådgivning och stöd i Diakonimottagningen. Vidare erbjuds långtidssjukskrivna återhämtning i Växtuset.

Förskolor i Jönköpings församling

Svenska kyrkan Jönköping driver tre förskolor. Kyrkklockan på Torpa, Kyrktuppen på Dalvik och Sanna i Vättersnäs. Kyrkklockans förskola ligger i tidigare Torpa församlingshem och Sanna förskola ligger i tidigare Sanna kyrka. För Kyrktuppens förskola på Dalvik hyr församlingen lokal av EFS. Denna ligger i samma byggnad som Dalvikskyrkan.

Begravningsverksamheten

Svenska kyrkan i Jönköping är en av elva huvudmän för begravningsverksamheten i Jönköpings kommun. Begravningsverksamheten har huvudansvaret för begravingar i församlingen och är en del av Svenska kyrkan, men tillhandahåller även lokaler och begravningsplatser, för borgerliga begravingar och för de som tillhör andra trossamfund.

Övriga stödfunktioner och ledning

I Jönköpings församling finns också stöttande funktioner för församlings- och begravningsverksamheten. Stödfunktionerna består av Ekonomi, Lön, IT, HR, Kommunikation, Fastighet, församlingsexpedition och service. Utöver det finns en Ledningsfunktion bestående av Kyrkoherde samt Ledningskoordinator.

Bakgrund

I november 2016 beslutade Kyrkomötet i Svenska kyrkan att varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat ska ha en lokalförsörjningsplan.

Arbetet och innehållet i lokalförsörjningsplanen styrs av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB). Där anges bland annat att kyrkofullmäktige är den instans som fastställer lokalförsörjningsplanen. Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av Lokalförsörjningsplanen (kyrkoordningen 3 kap. 2 § och 47 kap. 12 §). Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans bestämmelser om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:18).

Lokalförsörjningsplanens innehåll och omfattning

Lokalförsörjningsplanen innefattar alla verksamheter och alla byggnader, anläggningar och markobjekt som församlingen äger, hyr eller arrenderar. Lokalförsörjningsplanen för Jönköpings församling är upprättad i enlighet med Kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser för lokalförsörjningsplaner.

Lokalförsörjningsplanen innehåller:

- Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.
- Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar.
- Bestånd av mark, byggnader och anläggningar.
- Planerade åtgärder.
- Konsekvensanalys.

Planeringsperioden ska vara minst 10 år. De analyser och prognoser som redovisas i planen utgår från utfallet år 2022 om inget annat anges.

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska kyrkobyggnadernas särställning beaktas i lokalförsörjningsplaneringen. För skyddade kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkotomter gäller att de ska vårdas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseende och karaktär inte förvanskas.

Projektorganisation

Projektledare för lokalförsörjningsarbetet har varit Åke Hultqvist och biträdande projektledare Ida Gäskeby, konsult från NIRAS Sweden AB.

Som stöd till processledaren har en arbetsgrupp utsetts. Arbetsgruppen har ansvarat för projektets framdrift och har bestått av: Peter Wikström (arbetsledande komminister, chef verksamhetsområde väst), Carl-Johan Bergström (fastighetschef), Mathias Johansson (chef för begravningsverksamheten) och Eva Sundman (ekonomichef).

För strategiska överväganden och prioriteringar har även en styrgrupp varit med i arbetet. Styrgruppen har utgjorts av: Rune Petersson (fastighetsutskottets sammankallande), Lars Stråth (kyrkogårdsutskottet), Elisabeth Kangas (fastighetsutskottet), Leif Ockander (kyrkogårdsutskottet), Bernt E Isacson (församlingsutskottet), Roland Björn (församlingsutskottet) samt Ann Aldén (kyrkoherde).

Övriga externa konsulter som medverkat har varit Emelie Krantz, NIRAS.

Mål och planeringsförutsättningar

I detta avsnitt redovisas de mål som finns för församlingens lokalförsörjning. Lokalförsörjningsplanen ska visa vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå det övergripande målet, samt uppfylla församlingsinstruktionens övergripande målsättningar och kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.

Kyrkofullmäktiges mål med lokalförsörjningen

Kyrkofullmäktige har antagit följande mål för lokalförsörjningen¹ i Jönköpings församling:

- *Att ge församlingen goda förutsättningar att fullgöra det grundläggande uppdraget: Gudstjänst, Undervisning, Diakoni och Mission på längre sikt, fram till 2030. Begravningsverksamheten ges samma goda förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag.*
- *Att anpassa fastighetsbeståndet till de förutsättningar som framträder i punkt 1.*
- *Att beakta klimataspekter och energieffektivitet gällande fastighetsbeståndet och verka för dess omställning för byggnader som ska prioriteras.*
- *Att fastighetsförvaltningskostnadens andel av församlingsrelaterade intäkter inte ökar från och med budget 2022.*

Utöver kyrkofullmäktiges mål gör styrgruppen följande medskick i arbetet med lokalförsörjningsplanen:

- *Redogör för församlingens klimatpåverkan 2022*
- *Ta fram ett förslag på prioriteringsordning och viljeinriktning av församlingens mark, byggnader anläggningar (församlingsutskott och fastighetsutskott)*
- *Analysera konsekvenserna av och föreslå åtgärder med utgångspunkt i Kyrkofullmäktiges beslut (Dnr JP2015-84/43) om att: Nya församlingslokaler ska byggas på tomterna vid Kapellgatan där även administrationen ska inrymmas samt bostäder i enlighet med arbetsgruppens förslag.*
- *Föreslå åtgärder för övriga beståndet till följd om beslut om att bygga nya lokaler.*
- *Fånga in verksamheternas mål och behov.*
- *Utred möjligheterna för eventuell markförsäljning.*

---

¹ Dnr F-2021-42/2.6

Församlingsinstruktion

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska lokalförsörjningsplanen relatera till församlingsinstruktionen. Den senaste antagna församlingsinstruktionen är beslutad av kyrkofullmäktige 2020².

I församlingsinstruktionen finns det några skrivelser som kan kopplas till lokalförsörjningsplaneringen, bland annat att:

”Stabilitet och mobilitet - Svenska kyrkan i Jönköping har många fina och välskötta kyrkor, hus och planer finns för att bygga nya församlingslokaler. Samtidigt ser vi att träsklarna in till kyrkorummen blivit lägre och att det snarare är hit människor söker sig än till församlingshemmen. Detta gäller i synnerhet stadens två stora kyrkor Sofia och Kristine. Här pågår ett medvetet arbete för närvaro och generösa öppettider.

Vi ser ett behov av att kombinera den stabilitet som kyrkorummen ger med en större mobilitet.

Formerna kommer att skifta, viktigt är att den stabilitet som våra hus ger på gott och ont, behöver lämna plats för att kompletteras med den lätthet som ett mer mobilt arbetssätt skapar. En ökad mobilitet får också återverkning i organisation och kompetensbehov”.

”I Guds hus finns många rum – På 1970-talet byggdes Råslätts kyrka med den uttalande ambitionen att vara ekumenisk. En allkristen kyrka där flera kristna församlingar, med bevarad integritet, firar sin gudstjänst. Med Råslätt som förebild vill vi utveckla också Gräshagskyrkan, Bymarkskyrkan, Ekhagskyrkan och Österängskyrkan i denna riktning. Låt oss pröva tanken att sälja någon av våra många kyrkor för att själva bli hyresgäster”.

Församlingsinstruktionens intentioner tas med i lokalförsörjningsplanens arbete och slutsatser.

---

² Dnr F-2018-64/1.1.

Omvärldsbeskrivning

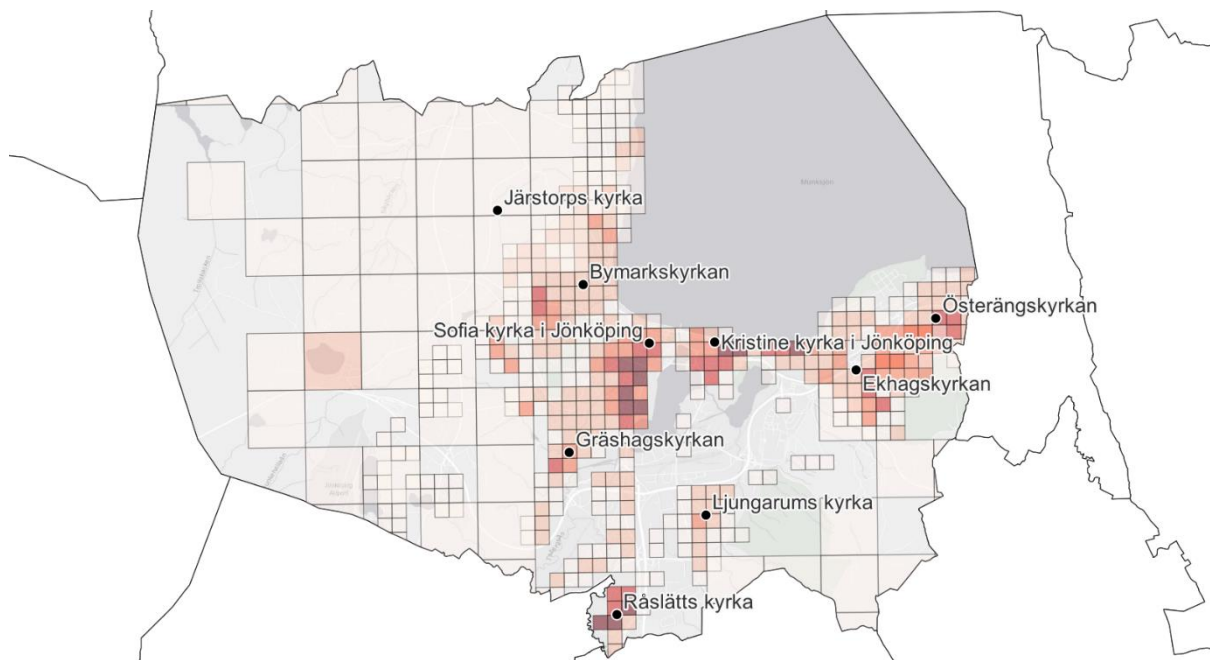
I detta avsnitt redogörs för de faktorer i omvärlden som förväntas få en betydelse för församlingens utveckling och lokalförsörjning under de kommande 10 åren.

Befolkning och demografi

I Jönköpings kommun bor det ca 145 000 invånare (SCB, 2022-12-31). Svenska kyrkan i Jönköpings kommun består av elva enheter³ (pastorat eller församlingar) varav Jönköpings församling är en. Jönköpings församling består av centrala Jönköping samt del av västra omlandet.

I församlingen bor det 70 614 invånare (2022) vilket motsvarar 49 % av befolkningen i kommunen. Befolkningsstätheten är högre i stadens centrala delar. I figur 2 presenteras en karta över befolkningsstätheten i församlingen. Generellt har församlingen kyrkor där det bor fler människor. Undantaget är i området kring västra/södra Munksjön där församlingen idag inte har några lokaler.

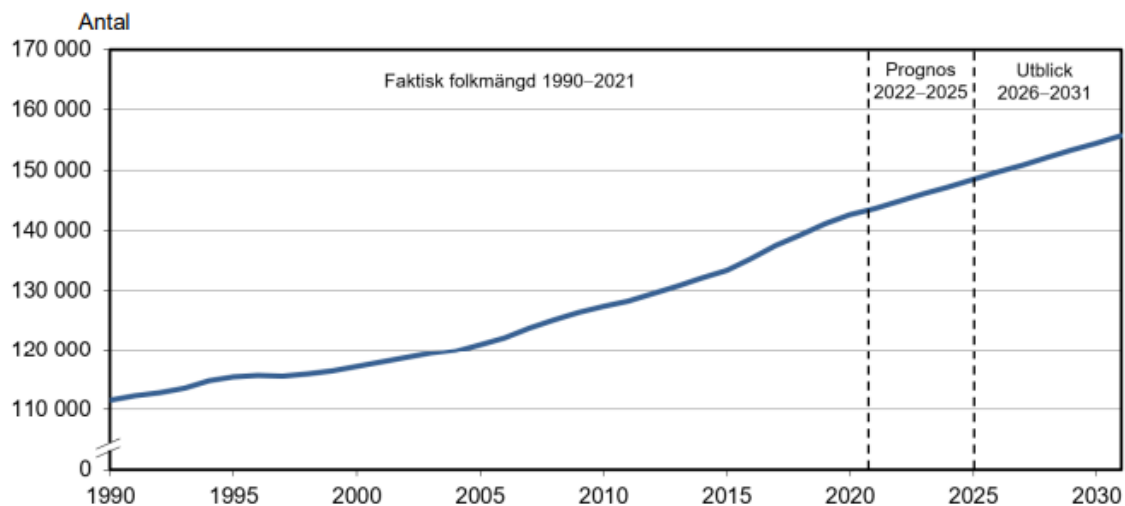
Figur 2. Kartan visar befolkningsdensiteten i församlingen, Stora rutor är 1000 x 1000 m, små rutor är 250 x 250 m.

Enligt Jönköpings kommun befolkningsprognos beräknas kommunen passera 150 000 invånare år 2027 och i utblicken till 2031 antas folkmängden i kommunen uppgå till 155 710 invånare. Ökningen fram till 2031 beror på att det förväntas födas fler än det dör och att inflyttningen till kommunen antas vara högre än utflyttningen från kommunen.

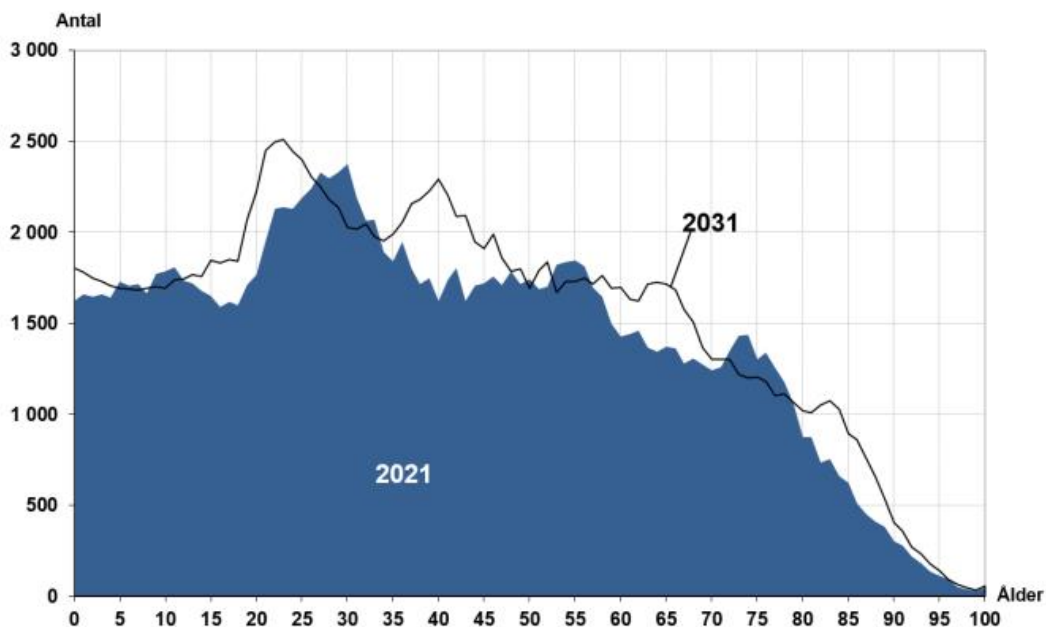
³ Jönköpings församling, Huskvarna pastorat, Gränna-Visingsö pastorat, Norrahammar församling, Skärstad-Ölmstad församling, Lekeryd församling, Rogberga-Öggestorp församling, Barnarp-Ödestugu församling, Mån-sarp församling, Bankeryd församling, Norra Mo församling.

Figur 1. Faktisk folkmängd 1990-2021, prognos 2022-2025 och utblick mot 2031. Källa: Jönköpings kommun (2023).

Till år 2031 kommer även ålderfördelningen i kommunen att ändras. Det kommer både att vara fler barn och fler äldre.

Figur 2. Befolkningens ålderstruktur 2031 i jämförelse med 2021. Källa: Jönköpings kommun (2023).

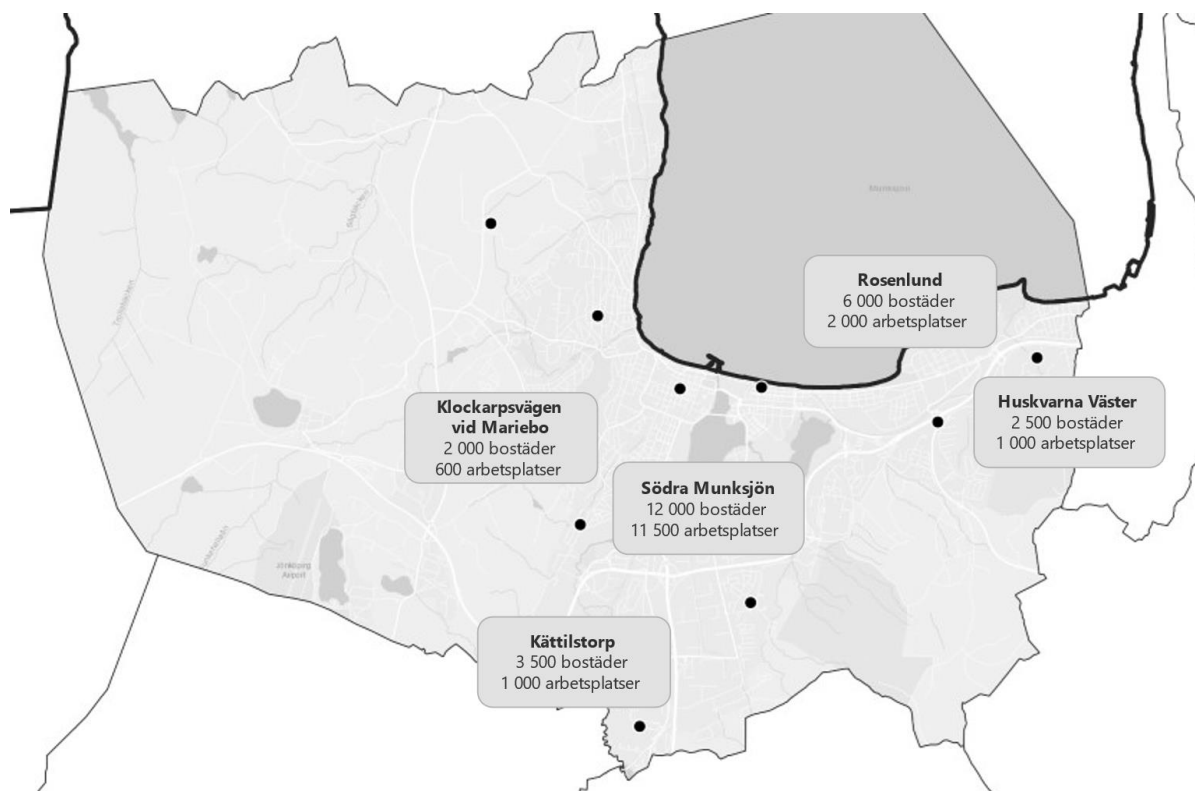
Översiktsplanering och kommunal utveckling

Jönköpings kommun har nyligen godkänt en ny översiktsplan för kommunens centralort⁴. Arbetet med en ny översiktsplan för mindre tätorter och landsbygd pågår för närvarande. Utgångspunkten för utbyggnadsstrategin i kommunen är att antalet invånare väntas öka till 200 000 till år 2050. Ett antal större utvecklingsområden anges i den godkända översiktsplanen.

Från översiktsplanen framgår bland annat att Södra Munksjön i centrala Jönköping väntas exploateras med cirka 12 000 bostäder och 11 500 arbetsplatser. Området planeras bli en förlängning av befintlig stadskärna i staden. Vidare kan den befintliga stadsdelen Rosenlund utvecklas med cirka 6 000 tillkommande bostäder och cirka 2 000 arbetsplatser. Golfbanan vid Kättilstorp nämns i översiktsplanen kunna utvecklas med 3 500 bostäder och 1 000 arbetsplatser. Därtill finns planer på omfattande bostadsutveckling i områdena Huskvarna Väster och Samset/Åsensgård med totalt cirka 4 500 bostäder.

Sedan en tid tillbaka planeras nya stambanor mellan Sveriges tre största städer. Jönköping var där inplanerat som en av hållplatserna längs sträckan, med ny station i området Södra Munksjön. Planeringen av nya stambanor har dock i december 2023 avbrutits⁵ efter beslut från regeringen.

Figur 3. Karta över större bostadsprojekt utpekade i ÖP för Jönköpings kommun. Källa: Jönköpings kommun ÖP centrala tätorten (mars 2023), bearbetad av NIRAS.

Källa: Jönköpings kommun ÖP centrala tätorten (2023), bearbetad av NIRAS

⁴ <https://www.jonkoping.se/trafikstadsplanering/planarbeteochsamhallsbyggnad/oversiktligplanering/nyoversiktsplanutbyggnadsstrategi200000invanare/oversiktsplanforcentralatatornten.4.28f998b517f464785ec1c1d.html>

⁵ <https://www.jonkoping.se/trafikstadsplanering/resakollektivtrafik/nyastambanorviajonkoping.4.74fef9ab15548f0b80013e2.html>

Vad innebär omvärldsbeskrivningen för Jönköpings församling?

Församlingen möter olika många människor på olika platser i församlingen. Rörligheten bland befolkning och medlemmar skiljer sig mellan olika områden. Att Jönköpings växer på nya platser och förtätas kommer att ställa nya krav på vilka behov församlingen ska möta och på vilka platser.

Enligt antagen stadsbyggnadsvision konstaterar vi att området runt Österängskyrkan kommer att växa med 10 000 personer. Vidare blir området runt Munksjön det mest tätbefolkade i Jönköpings kommun. Mer än 25 000 personer kommer att bo och verka här.

Detta får konsekvenser för en kristen församling som enligt Lagen om Svenska kyrkan har uppdraget att vara en evangelisk luthersk folkkyrka, demokratisk och rikstäckande. Och som utifrån sitt uppdrag, och med bevarad integritet, dagligen har att ställa sig frågan: Vad gör vi nu?

Församlingens projekt Södra Munksjöstaden/Skeppsbron (Verksamhetsplan med budget och ekonomisk plan 2023-2025) är ett exempel på hur församlingen på en ny plats prövar nya sätt att utvecklas inom ramen för kyrkans uppdrag. Södra Munksjöstaden kommer att sätta sin prägel på verksamhetsområde Söder och det blir naturligt att se till hela området i en fortsatt utveckling. Hur och var församlingen vill verka är viktiga frågor att arbeta vidare med.

Ytterligare områden där Svenska kyrkan Jönköping på ett konkret sätt vill förstärka sitt arbete är området runt Österängskyrkan och Strandängen.

Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar

I detta avsnitt sammanfattas nuvarande verksamheter samt eventuella planerade verksamhetsförändringar som bedöms påverka behovet av mark, byggnader och anläggningar under perioden 2023–2032. Faktorer som påverkar verksamhetens utveckling är exempelvis medlemsutvecklingen och den ekonomiska utvecklingen.

Kyrkotillhöriga och befolkningsutveckling

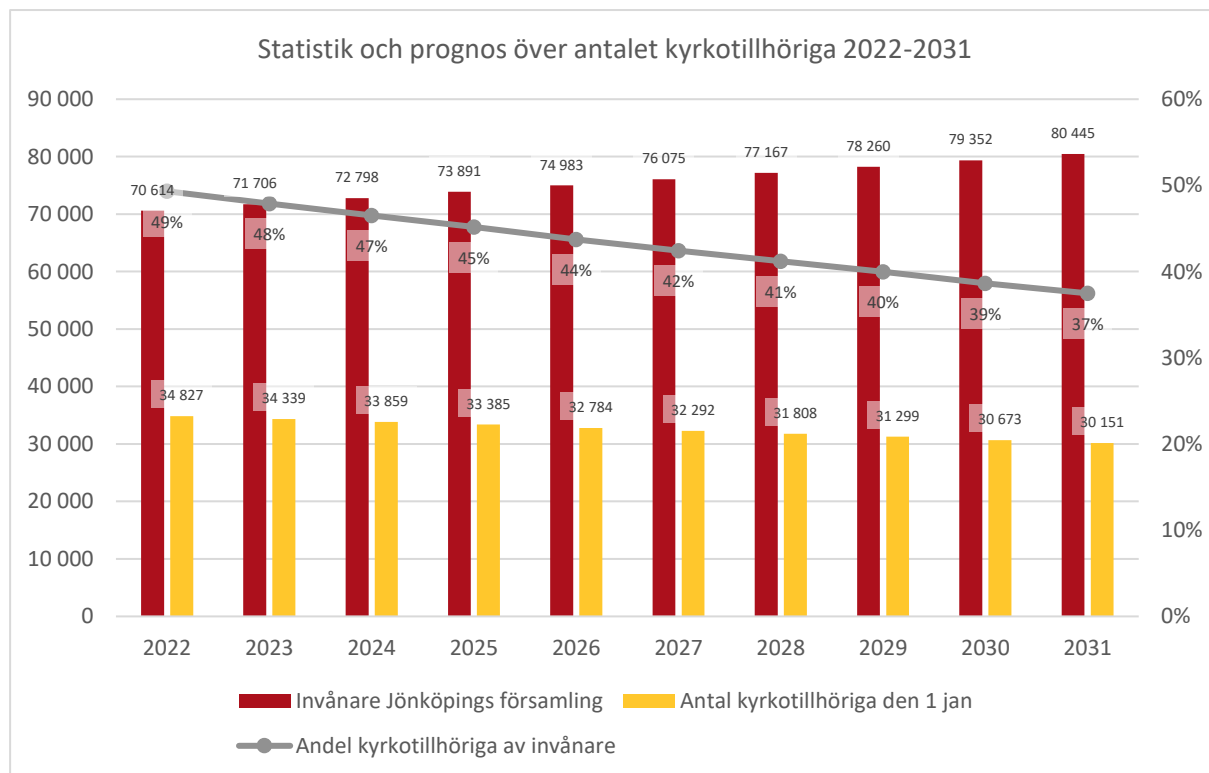
Den 31:a december 2022 bodde det 70 614 personer inom församlingens gränser. Antalet invånare bedöms öka till ca 80 000 personer fram till årsskiftet 2031/2032. Det innebär en ökning med närmare 15 % på 10 år. Invånarantalet ökar i snitt med närmare +1,5 % per år.

Antalet medlemmar har minskat från 40 758 (2004) till 34 827 (2021). Det innebär en minskning med ca 5 900 medlemmar på 17 år. Från 2011–2021 minskade antal medlemmar med ca 1 % per år. Minskningen ökar i slutet av perioden till minus 1,2-1,4 % per år.

Prognosen framåt visar att antalet medlemmar minskar till ca 30 000 år 2031. Minskningen ligger på ca 1,4-1,6 % per år. Andelen kyrkotillhöriga väntas minska från närmare 50% till strax under 40%.

Enligt Svenska kyrkans statistiksidor (VisA) finns det en viss osäkerhet i prognosen och det finns ett spann i medlemstappet på mellan 26 000 och 34 000 medlemmar. I diagram 1 redogörs för befolkningsutveckling (hög röd stapel), medlemsutveckling (lägre gul stapel) med antal till vänster och procentuell andel medlemmar av befolkning (grått streck) med andel till höger.

Diagram 1. Statistik (2022) och prognos (2023-31) för befolkningsutveckling och antal tillhöriga. Källa: VisA, Svenska kyrkans statistiksidor (mars 2023).

Vad innebär utveckling av befolkning och kyrkotillhöriga för Jönköpings församling?

Tack vare att det förväntas vara en hög inflyttning till området är bedömningen att minskningen i antalet medlemmar inte kommer att vara så drastisk. Samtidigt sjunker andelen som är medlemmar allt snabbare.

Barn som har minst en förälder som är döpt och konfirmerad döps i högre utsträckning än andra barn. Trenden är att färre barn döps, det innebär i sin tur att de sannolikt kommer vara mindre benägna att döpa sina barn. Konsekvensen av att färre barn döps idag kommer att ge en större effekt på medlemsutvecklingen efter 2031/2032.

Minskat antal tillhöriga leder till färre kyrkliga handlingar, men inte nödvändigtvis färre gudstjänster. Svenska kyrkan Jönköping vilar tryggt i sitt grundläggande uppdrag. Uppdraget är mindre beroende av yttre faktorer och församlingen friare än vad man spontant många gånger ser och uppfattar.

Ekonomisk utveckling

Den största delen av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften. Kyrkoavgiftens utveckling prognostiseras utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteunderlagsprognos. Det sker en förskjutning på två år mellan läget i konjunkturen och påverkan på kyrkoavgiften.

Diagram 2 på nästa sida visar hur församlingens totala intäkter och kostnader kommer att utvecklas under förutsättning att inga förändringar görs. Prognosen är framtagen med utgångspunkt i 2022 års kostnader och är en framskrivning och uppräknings⁶ av dessa.

Kyrkoavgiften ökar tack vare inkomstutvecklingen hos medlemmarna. Den hade ökat mer om det inte varit för utträden och en generationsväxling där en högre andel blir äldre med lägre inkomster.

Fram till 2023 har församlingens totala intäkter överstigit kostnaderna, efter finansiella poster. De totala kostnaderna kommer att överstiga intäkterna (inklusive finansiella poster) från år 2028.

År 2028 prognostiseras ett årets resultat på -1,8 mkr. Det negativa resultatet växer år för år till -14 mkr 2032. För att se Jönköpings församlings resultaträkning, se *Bilaga 2*.

För att visa på hur utvecklingen ser ut för enbart församlingsverksamheten görs i diagram 3 en jämförelse av kyrkoavgift plus övriga intäkter och församlingens nettokostnad. För att få fram församlingens nettokostnad har den totala kostnaden minskats motsvarande begravningsavgiften. Detta då begravningsverksamheten förutsätts få täckning för sina kostnader. Begravningsavgiften (+4%) ökar i lägre takt än kostnaderna (+5%). Det innebär att en mindre del av kostnadsökningen ”hör till” begravningsverksamheten i grafen.

Den ekonomiska utvecklingen för församlingsverksamheten följer trenden för hela församlingen. Skillnaden blir att den totala intäkts- och kostnadsvolymen ligger på något lägre nivåer – men de negativa resultaten är lika stora. Det innebär att det negativa resultatet motsvarar en högre andel av den totala omsättningen.

⁶ I prognosen har tagits höjd för en 5 % kostnadsökning per år. Detta ligger högre än en ”normal” inflation på omkring 2 % per år. På grund av en ökad inflation har en ökning gjorts och den ligger för hela prognosperioden.

Diagram 2 Långtidsprognos kyrkoavgift och nettokostnad 2021-2032. Källa: Vårmodell avgiftssimulering (2023-03-31) framtagen av ekonomichef i samråd med processledare.

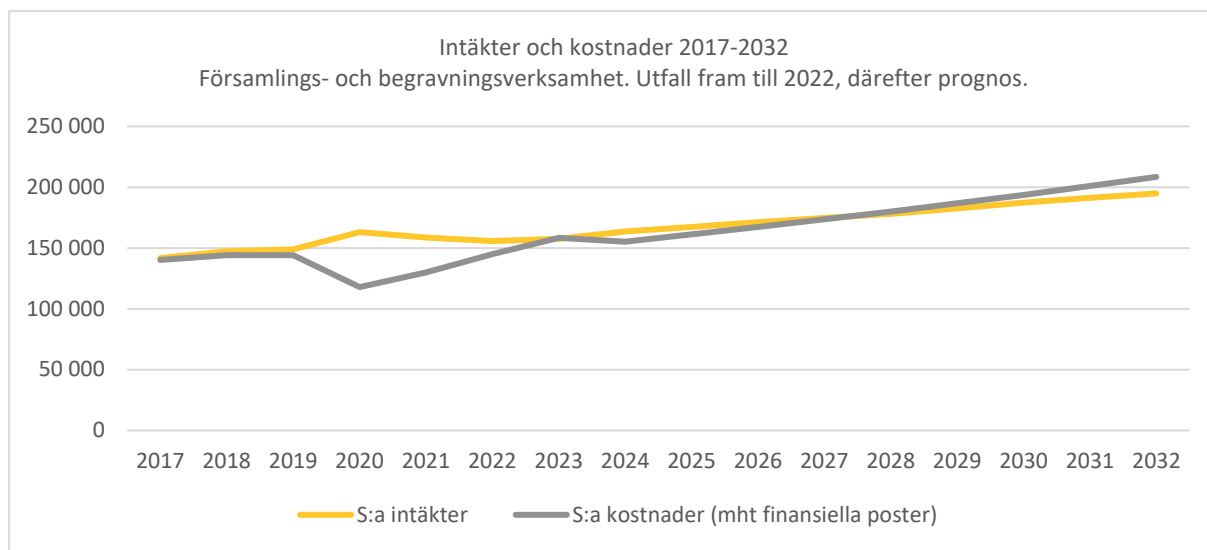
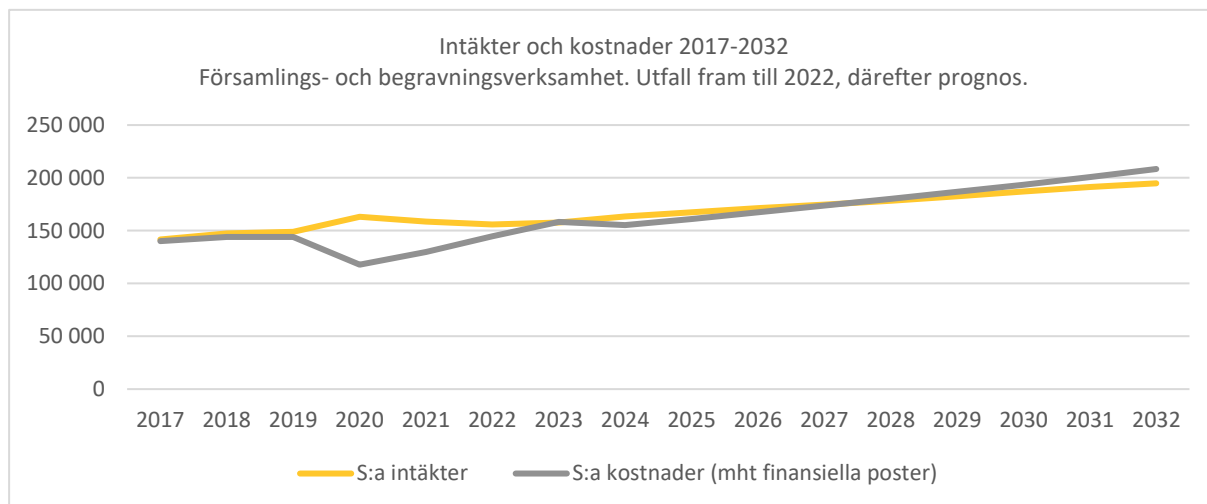

Diagram 3 Långtidsprognos kyrkoavgift och nettokostnad 2021-2032. Källa: Vårmodell avgiftssimulering (2023-03-31) framtagen av ekonomichef i samråd med processledare. Bearbetad av NIRAS.

Vad innebär den ekonomiska utvecklingen för Jönköpings församling?

Bedömningen är dock att trenden de visar på är viktig att vara medveten om och arbeta för att hantera på bästa sätt. Kostnaderna ökar mer än kyrkoavgiften. När nettokostnaden överstiger kyrkoavgiften medför det att församlingen måste ta till eget kapital för att undvika minusresultat. Eget kapital kommer inte att räcka hur länge som helst. Den ekonomiska utvecklingen är förknippade med ett antal antaganden och en relativt hög osäkerhet.

Församlingen kan inte bekosta lokaler och verksamhet på samma sätt som tidigare. Vi har inte heller sett den fulla effekten av den negativa medlemsutvecklingen än. Församlingen behöver både arbeta mer strategiskt med intäktssidan samt minska sina kostnader för att uppnå en hållbar ekonomi på sikt och prioriteringar kommer att vara nödvändiga.

Församlingsverksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar

Detta avsnitt sammanfattar församlingsverksamhetens utveckling historiskt och planerad utveckling för de kommande tio åren samt en bedömning av lokalbehov. Begreppet lokalbehov används såväl för byggnader och anläggningar som för mark. Underlag för bedömningarna har hämtats från församlingsinstruktionen, verksamhetsberättelsen, verksamhetsstatistiken och från intervjuer med verksamhetsrepresentanter och ledningsgruppen.

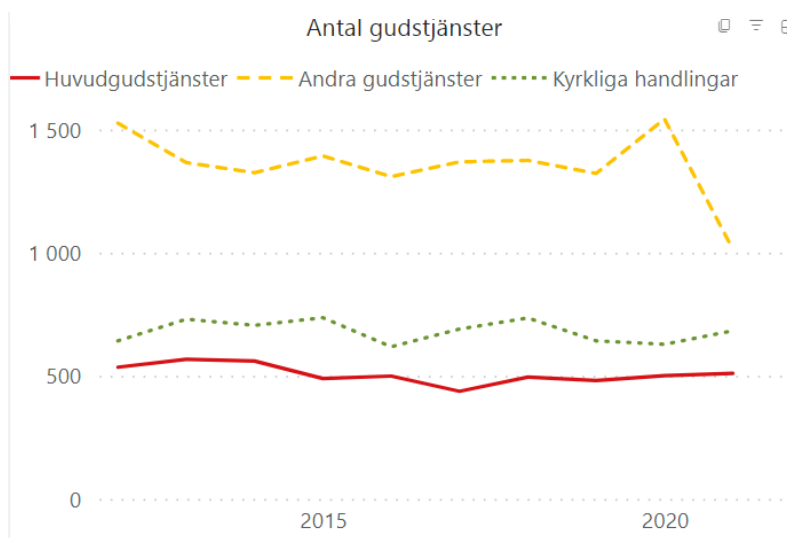
Verksamhetsstatistik

Församlingar och pastorat rapporterar årligen in statistik till nationella nivån. Detta gör det möjligt att följa och visa nyckeltal för verksamheten som kan ge oss en indikation på framtiden sett till den historiska data. Nedan visas statistik över den kyrkliga seden och antalet kyrkliga handlingar.

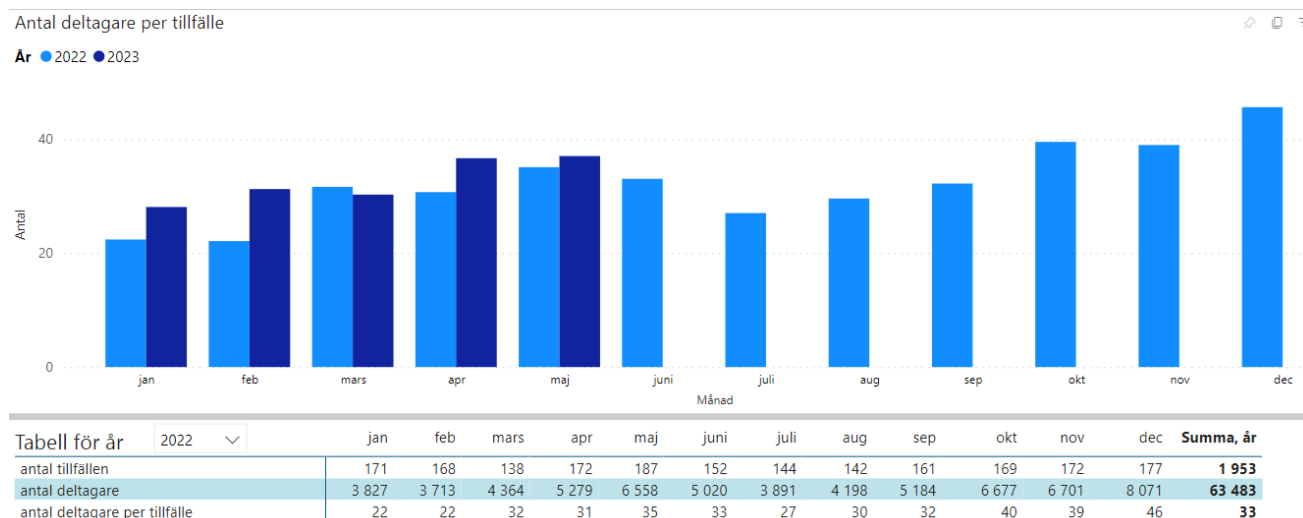
Pandemin har fått stor påverkan på verksamheten från och med år 2020 vilket även visas i statistiken. Inom vissa kategorier kan man se en svag ökning även om det under perioden visar på en nedgång

Under perioden kan man se att antalet andra gudstjänster minskar (figur 1) samtidigt som antal huvudgudstjänster ligger på en relativt konstant nivå liksom kyrkliga handlingar. Under 2022 var det i snitt 33 deltagare per gudstjänst. Sett över året är det fler deltagare under hösten oktober-december och färre januari, februari och juli. I Figur 2 visas en sammanställning hur det sett under 2022 och första halvan av 2023.

Figur 1. Statistik över antal gudstjänster

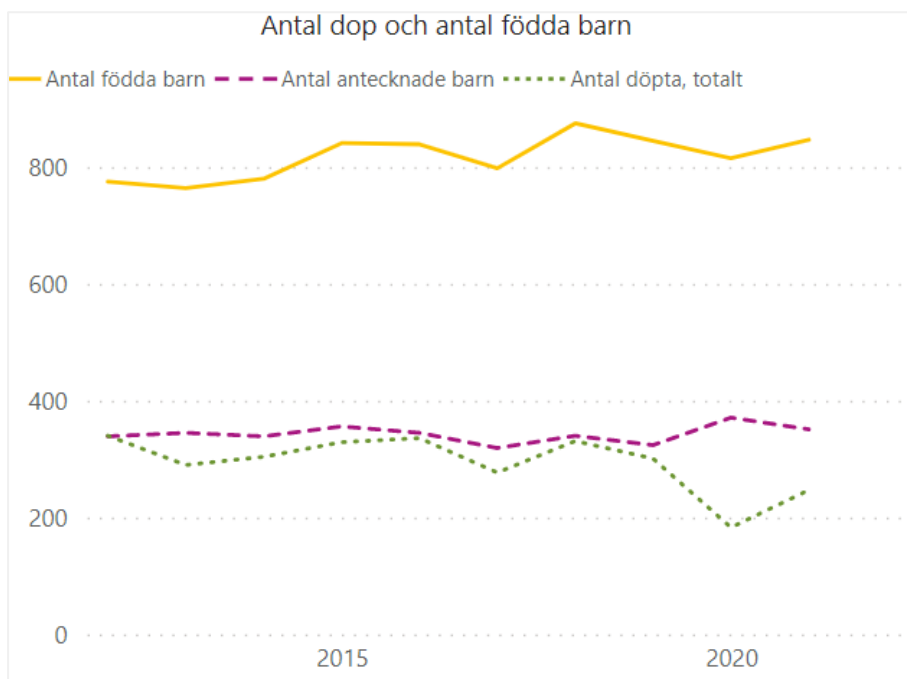
Figur 2. Statistik över antal deltagare, snitt per gudstjänst 2022 och 2023 till och med maj.

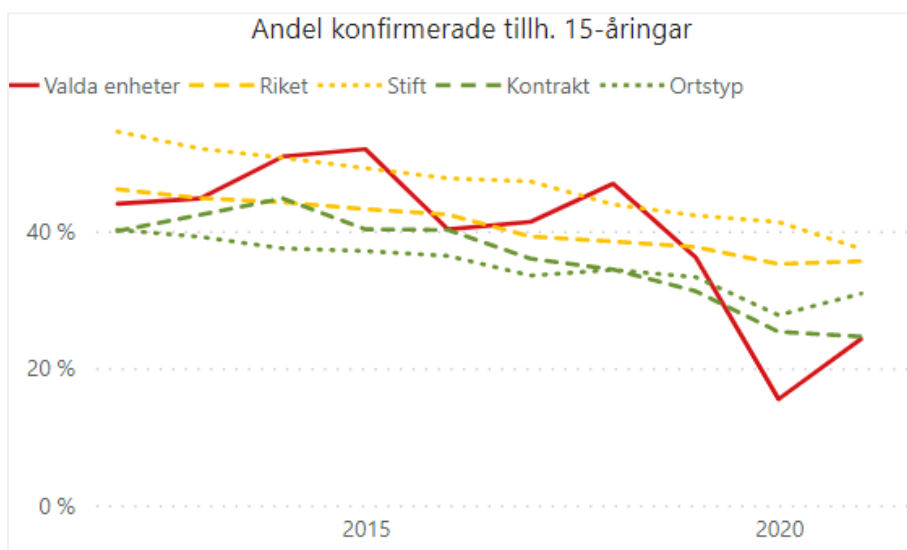

Andelen konfirmerade 15- åringar minskar liksom antalet döpta barn, se figur 3 och 4.

Figur 3. Statistik över antal födda och döpta barn. Antecknad barn är barn med minst en tillhörig förälder.

Figur 4. Statistik över andel konfirmerade kyrkotillhöriga (valda enheter avser Jönköpings församling)

Verksamhetens utveckling och lokalbehov

När det kommer till att bedöma verksamhetens lokalbehov kan olika faktorer värderas, exempelvis lokalernas:

- Kapacitet (antal och storlek)
- Läge
- Funktion

Sett till Verksamhetsplan och budget 2023-2025 och dialoger med verksamhetsrepresentanter är bedömningen att församlingens verksamhet kommer att fortsätta utvecklas med utgångspunkt i det som finns idag. Församlingens verksamhetsområden har lite olika profiler men generellt finns en bred församlingsverksamhet i alla områden. I enlighet med det som står i verksamhetsplanen kommer församlingens fokus nu att vidgas från att tidigare fokuserat kring dopet och undervisning, till att nu omfatta alla kyrkliga handlingar. Tillgänglighet, hållbarhet och uppföljning fortsätter att vara viktiga dimensioner av församlingens liv och arbete.

De befintliga verksamhetslokalerna täcker de lokalbehov som finns sett till den totala ytan, men alla lokaler är inte ändamålsenliga för verksamheten vilket innebär att Anpassningar kan behöva göras framöver.

Lokalerna används inte bara för egen verksamhet utan utlåning eller uthyrning per timma förekommer på de flesta platserna. Det finns även hyresgäster som har tillgång till lokaler i större utsträckning, det gäller bland annat i Österängskyrkan, S:t Olofsgården och Råslätts kyrka. En del av lokalerna står också utan verksamhet större del av veckan, det gäller bland annat Ulfsparrgården och Järstorp församlingshem.

Att församlingen hyr ut lokaler och har lokaler som inte används fullt ut indikerar att det finns en större kapacitet i både lokaler och kyrkor än vad verksamheten behöver. Mer om hur lokalerna används finns i avsnittet *Lokalnyttjande* samt tillhörande bilagor.

När det kommer till att bedöma läget av lokalerna har församlingen lokaler idag där människor bor, med några undantag, bland annat västra/södra Munksjön. Det har inte lyfts fram behov av att ha egna lokaler på fler platser då det inte behöver vara en förutsättning för att bedriva verksamhet. Detta hantearas i ett eget projekt i verksamhetsplanen ”Södra Munksjöstaden/Skeppsbron”.

När det kommer till lokalernas funktioner så lever det i vissa fall inte upp till verksamhetens krav. Det kan handla bland annat om tillgänglighet eller behov av renoveringar. Mer om det i avsnitten *Teknisk status* och *Ändamålsenlighet*.

En utmaning som verksamheten ser är tillgång till kontor. Ute i verksamhetsområdena har de flesta medarbetarna egna kontor och det är i vissa byggnader svårt att få fram ytterligare kontor. Fler kontorsarbetsplatser skulle kunna skapas genom att fler skulle dela kontor. I Klockaregården är det vanligt med delade kontor. Där det är flera som delar rum upplevs ibland problem med tillgång till mötesrum.

Med anledning av den beslutade utvecklingen av Klockaregården behöver behovet av administrativa lokaler tillgodoses på annat sätt. Tanken är att detta ska göras genom projekt Jungmannen. I Klockaregården finns förutom administrativ personal (ekonomi, lön, IT, HR, kommunikation, fastighet) även kontor för kyrkoherde, ledningskoordinator samt Familjerådgivningen, Samtalsmottagningen och kontor för häktespräst. Även kyrkogård har sin administrativa personal placerad på Klockaregården. Verksamhetens behov av lokaler väntas vara i nivå med vad som finns idag men behöver säkerställas.

Förskolan Kyrkklockan ligger i en byggnad som tidigare varit församlingshem. Sanna förskola ligger i Sanna kyrka som fortfarande är ett invigt kyrkorum. Sett till den fortsatta användningen av Sanna kyrka bör övervägas om kyrkan i Kyrkoordningens mening ska tas ur bruk. Kyrktuppens förskola ligger i Dalviks kyrka som församlingen hyr av EFS. Förskolan i Dalvik är byggd för att vara förskola och fungerar bra för verksamheten. Idag finns en kö till kyrkans förskolor och tankar har funnit på att

utöka med ytterligare en förskola men har i dagsläget inte hitta någon passande lokal för detta. Sanna förskola skulle kunna inrymma ytterligare en avdelning i befintliga lokaler. Kyrkorådet har tidigare tagits beslut om att bedriva verksamhet i egenägda lokaler och här finns ett undantag för Kyrktuppens förskola.

På vissa platser har önskemål om utveckling av lokalerna lyfts fram, exempelvis vinterträdgårdar, tillskapa pentry i kyrkobyggnad och tillskapa fler toaletter.

Projekt Jungmannen och behov av administrativa lokaler

Församlingens projekt Jungmannen handlar om hur fastigheten Jungmannen 2-5 och Väster 1:13 kan utvecklas. Under 2023 fortsätter det påbörjade arbetet med bland annat detaljplaner. Målet med detaljplanarbetet är att öppna upp för möjlig nybyggnation av församlingslokaler och bostäder.

Med anledning av möjligheten att tillskapa nya församlingslokaler och administrativa lokaler påbörjas under 2023 ett arbete med att mer i detalj inventera församlings- och begravningsverksamhetens lokalbehov.

Vad innebär församlingsverksamhetens utveckling för Jönköpings församling?

Analys av verksamhetsstatistik

I samband med pandemin minskade antalet döpta barn. Tidigare ha en hög andel av de barn som har minst en förälder tillhörig till svenska kyrkan döpts. Under pandemin minskade detta till drygt hälften av barnen och det har bara skett viss återhämtning. Satsningar görs på dopet i verksamhetsplaneringen men detta är något som måste fortsätta tydligare framåt för att stärka medlemsutvecklingen framåt.

Antalet konfirmander har minskat, men det beror till stor del på att färre ungdomar utifrån väljer att konfirmera sig i Jönköpings församling.

Jämförelse mellan lokalbehov och lokalbestånd – kyrkobyggnader

Sammanfattningsvis kan konstateras att sett till verksamhetens lokalbehov finns de kyrkobyggnader som behövs. På sikt kan antalet kyrkobyggnader behöva minska för att möjliggöra en kraftsamling. Det skulle sannolikt öka nyttjandet av de kyrkor som är kvar, något som det finns möjlighet till och som väntas ge positiva effekter. Desto fler kyrkor och lokaler som församlingen har ansvar för, desto mindre blir lättheten och flexibiliteten.

Jämförelse mellan lokalbehov och lokalbestånd – övriga verksamhetslokaler

Sammanfattningsvis kan konstateras att sett till verksamhetens lokalbehov av övriga verksamhetslokaler behöver det skapas plats för den verksamhet som finns i Klockaregården på annan/andra platser. På sikt kan antalet verksamhetslokaler behöva minska till stor del av samma anledning som för kyrkorna. Vissa verksamhetslokaler används i liten utsträckning och står tomma stora delar av veckan. I den fortsatta prioriteringen blir lokalens syfte, kapacitet och läge viktiga parametrar. Det är viktigt att det finns en bredd som lever upp till församlingens fortsatta behov.

Begravningsverksamhetens utveckling

Jönköpings församling är en av elva huvudmän för begravningsverksamhet i Jönköpings kommun och har cirka 49 % av befolkningen i kommunen (2022).

I Jönköpings församling är begravningsverksamheten uppdelad i fem områden:

1. Skogskyrkogården med tillhörande krematorium inkl. Ljungarums kyrkogård
2. Verkstad, transport och gräv
3. Dunkehalla kyrkogård inklusive Järstorps kyrkogårdar
4. Slottskyrkogården
5. Östra kyrkogården

Begravningsexpeditionen med administrativ personal är idag belägen i Klockaregården.

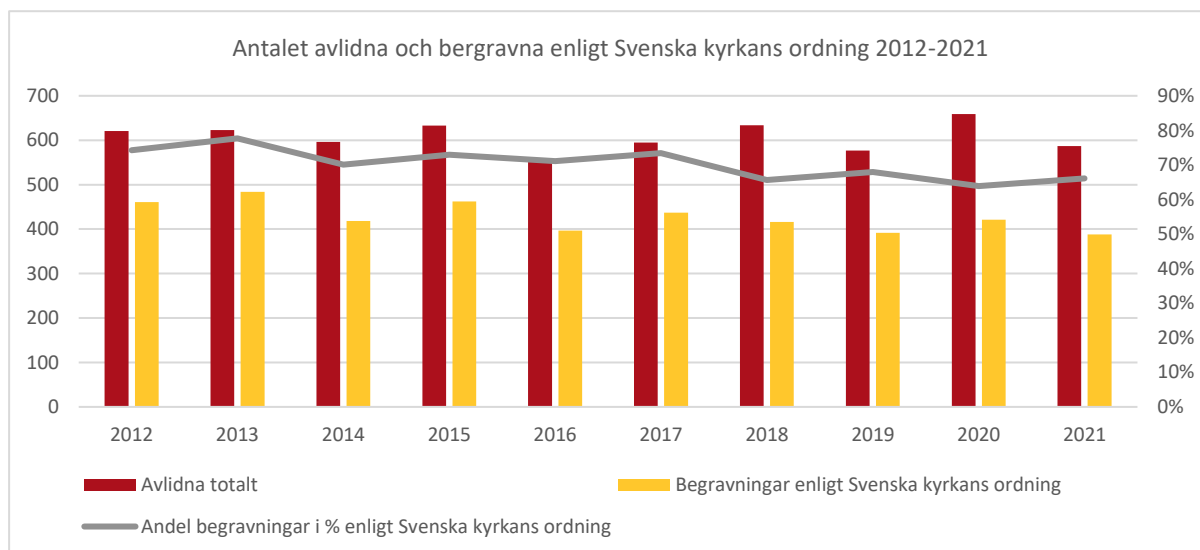
I församlingen finns det idag sex kyrkogårdar, fem av dessa ligger i anslutning till en kyrka. Skogskyrkogården är fristående och anlades 1938, det är församlingens senaste kyrkogård. På Skogskyrkogården ligger även krematoriet.

Statistik begravningsverksamheten

Precis som för antal döpta och antal konfirmerade finns för antalet begravingar ett samband med befolkningens åldersstruktur. Eftersom dödligheten stiger med stigande ålder kan man vänta sig fler begravingar om det finns många äldre. Samtidigt tenderar vi att ha en underdödlighet i Sverige, vilket innebär att vi generellt lever längre än tidigare.

I Jönköpings församling avlider omkring 600 personer per år. Stapeldiagrammet nedan visar antal avlidna och antal kyrkliga begravingar per år. Mellan 80-60 procent av begravingarna är enligt Svenska kyrkans ordning. Längs den grå linjen i *diagram 2* nedan finns andelen kyrkliga begravingar i procent varje år mellan 2012 och 2021. År 2012 begravdes 74 % av de avlidna i församlingen enligt Svenska kyrkans ordning. År 2021 var det 66 %.

Diagram 4. Statistik över antalet avlidna och begravna

Källa: Församlingsrapport Jönköpings kommun (Svenska kyrkans statistiksidor 2023-03-31).

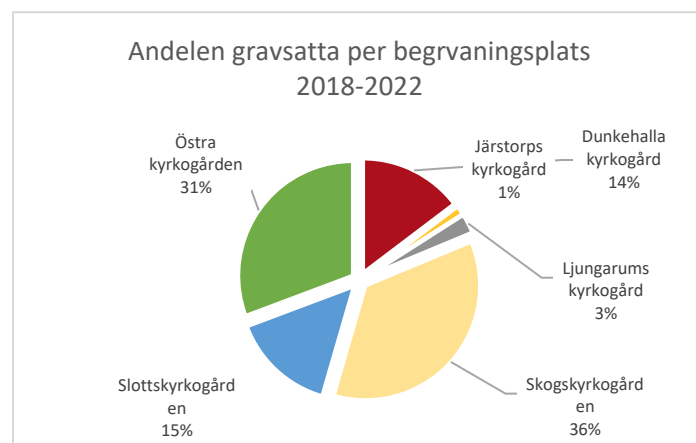
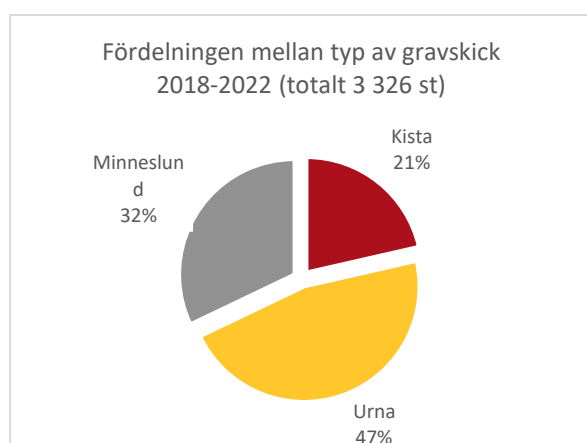
I församlingen gravsätts fler än vad som avlider per år. Detta beror på att personer som bott utanför församlingen av olika anledningar önskar bli gravsatta inom församlingen. I *tabell 1* nedan visas antalet gravsatta totalt och per gravskick för respektive år. Antalet gravsatta totalt var något högre år 2020 jämfört med 2021 och 2022, vilket till viss del kan bero på en högre dödlighet till följd av Covid-19.

Församlingen utför även kremeringar uppdrag av andra begravningshuvudmän i närområdet.

Tabell 1. Statistik över antal avlidna samt gravsatta

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal avlidna i församlingen	634	577	659	587	572
Andel gravsatta i församlingen	109%	113%	106%	117%	113 %
Gravsatta totalt	688	653	699	686	600
Varav kista	163	138	166	132	114
Varav urna	310	281	302	333	320
Varav minneslund	215	235	231	221	166
Andel begravningar i % enligt Svenska kyrkans ordning	66%	68%	64%	66%	

Källa: Eniac.

Under perioden 2018-2022 är urna är det vanligaste gravskicket. Sedan 2018 har gravsättning i urna ökat jämfört med övriga gravskick.

Ser vi till fördelningen per begravningsplats under perioden 2019-2022 har flest gravsättningar skett på Skogskyrkogården och på och Östra kyrkogården.

Behov av lokaler, lokalfunktioner och mark

Den muslimska begravningsplatsen på Östra kyrkogården är snart full. Tidigare tog församlingen emot muslimer från hela Sverige men har på grund av platsbrist det senaste ändrat till bara de närliggande huvudmännen. Den nuvarande begravningsplatsen bedöms räcka i ca två år till. Församlingen ska som huvudman inom det egna förvaltningsområdet eller inom ett närbeläget förvaltningsområde, tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Det finns ett behov av att skapa fler särskilda gravplatser. Under 2019 utreddes möjligheten att bygga ut Järstorps kyrkogård på befintlig åkermark, mark som idag arrenderas ut. Planerna har lagts fram till kommunen och församlingen har fått positiva förhandsbesked. Men på grund av överklagan väntar ett slutgiltigt beslut.

Utöver de särskilda gravplatserna finns det inga akuta behov av att tillskapa andra gravskick utan nuvarande begravningsplatser täcker upp detta behov. Enligt verksamhetsplanen ska en inventering för utformning av nya begravningsplatser göras under 2023-2025.

Det finns i dagsläget inga planerade personalförändringar som kan komma att påverka behovet av lokaler. Möjligtvis skulle personalstyrkan på Dunkehalla bli större innan man har landat i huruvida det blir en ekonomibyggnad på den nya begravningsplatsen eller ej.

Vid Slottskyrkogården hyr man idag lokal för personal och garage av kommunen. Kommunen har sagt upp hyreskontraktet och verksamheten måste lämna lokalen 2025-12-31. Detta innebär att det finns ett akut behov av att planera för nya lokaler för personal och garage.

Begravningsexpeditionen sitter idag i Klockaregården som kommer att avvecklas. Det innebär att begravningsexpeditionen kommer att behöva nya lokaler. Den detaljerade behovsbeskrivningen ingår som en del av kartläggning av behov av administrativa lokaler kopplat till projekt Jungmannen.

I övrigt fungerar lokalerna för begravningsverksamheten bra och det finns inga påpekanden på lokalernas ändamålsenlighet.

Det pågår just nu ett projekt gällande krisberedskapen inom begravningsverksamheten. Som en del av det civila försvaret ska man klara att gravsätta 5 procent av befolkningen. Detta håller begravningsverksamheten nu på att se över och säkerställa.

Vad innebär begravningsverksamhetens utveckling för Jönköpings församling?

Begravningsverksamheten har generellt bra och ändamålsenliga lokaler. Behovet av mark för särskilda begravningsplatser är kritiskt men där är arbetet igång.

Frågan kvarstår och en lösning behöver hittas för vad som kan ersätta de hyrda lokalerna vid Slottskyrkogården samt för begravningsexpeditionen i Klockaregården.

Bestånd av mark, byggnader och anläggningar

I detta avsnitt följer en redogörelse för beståndet av mark, byggnader och anläggningar samt en sammanfattning av de analyser som genomförts inför upprättandet av åtgärdsplanen.

Befintligt bestånd församlingsverksamheten

Beståndet av byggnader och anläggningar för församlingsverksamheten omfattade 2022 närmare 18 000 kvadratmeter bruksarea (BRA). Fastighetsbeståndet omfattar även 22,5 hektar mark. Totalt har församlingen 83 byggnads- och markobjekt.

Församlingen har idag nio kyrkor och ett kapell för församlingsverksamhet, fyra församlingshem och en personalbyggnad. Några av kyrkorna är kombinerade kyrkor och församlingshem.

Fastighetsbeståndet inkluderar även bland annat tre förskolor varav en är församlingsverksamhetens enda inhyrda objekt. Det finns även två bostadshus, varav ett av dessa avser prästgård.

Tabell 2. Sammanställning av mark och byggnader för församlingsverksamhet.

Byggnadsbenämning	Antal	BRA ägda (m ²)	BRA hyrda (m ²)
Byggnad			
Kyrkor/Kapell	10	8 768	
Församlingshem	4	4 119	
Samlingslokal	2	681	
Administrationsbyggnad	1	1 537	
Förskolebyggnad	3	1221	274
Bostadshus	2	668	
Garage	2	46	
Förrådsbyggnad	7	185	
Klockstapel	4	-	
Verkstad	1	193	
Övrigt	3	-	
Totalt	39	17 418	274
Mark			
Jordbruksmark	2	128 018	
Övrigt	6	97 161	
Parkering/Garage	1	389	
Totalt	9	225 568	

Källa: Fastighetsregistret, 2023-01-24.

Befintligt bestånd begravningsverksamheten

Beståndet av byggnader och anläggningar för begravningsverksamheten omfattade 2022 ca 6 100 kvadratmeter bruksarea (BRA). Fastighetsbeståndet omfattar även strax över 50 hektar mark varav ca 45 består av befintliga begravningsplatser. För begravningsverksamheten finns det sex begravningsplatser varav Järstorp i tabellen nedan är uppdelad på gamla och nya kyrkogården.

Begravningsverksamheten har även tre personalbyggnader, fyra kapell och ett bårhus.

Tabell 3. Sammanställning mark och byggnader för begravningsverksamhet

Byggnadsbenämning	Antal	BRA ägda (m ²)	BRA hyrda (m ²)
Byggnad			
Personalbyggnad	3	1421	
Kyrka/Kapell	4	1 483	
Bårhus	1	46	
Klockstapel	2	8	
Krematorium	1	630	
Förrådsbyggnad	5	621	
Garage	4	1 210	
Övrigt	6	199	
Verkstad	1	489	
Totalt	27	6 107	
Mark			
Begravningsplats	7	452 527	
Åkermark	1	56 152	
Totalt	8	508 679	

Källa: Fastighetsregistret, 2023-01-24.

Fastighetskostnader

Totala fastighetskostnader och intäkter

Under verksamhetsåret 2022 uppgick fastighetskostnaderna till 19,4 mkr för församlingsverksamhetens fastigheter. Dessa kostnader består av driftskostnader som el, värme, städ, försäkringar, bevakning, larm, avskrivningar samt kostnader för underhåll, renovering samt personalkostnader.

Under 2022 utbetalades 334 tkr i kyrkoantikvarisk ersättning. Övriga intäkter uppgår till 3,7 mkr, varav uthyrning är 2,2 mkr. Nettokostnaden för församlingsverksamhetens fastigheter var 15,3 mkr.

Församlingsverksamheten	
Fastighetskostnader ink egen personal	19 351 tkr
KAE	334 tkr
Övriga intäkter (ink interna intäkter)	3 733 tkr
Summa	15 284 tkr

Begravningsverksamhetens fastighetskostnader uppgick 2022 till 10,7 mkr. Totalt uppgår församlingens fastighetskostnader till 25,2 miljoner kronor för samtliga fastigheter.

Kommentar till kyrkofullmäktiges mål:

”Att fastighetsförvaltningskostnadens andel av församlingsrelaterade intäkter inte ökar från och med budget 2022.”

För att detta mål ska kunna följas upp krävs att församlingens fastighetsrelaterade kostnader fastställs. Det behöver vara tydlig vilka kostnader som ska ingå och hur det räknas fram för att gå att följa från år till år. Följande förtydliganden görs:

- Kostnaden ska omfatta församlingsverksamhetens fastigheter, inte de som används av begravningsverksamheten
- Kostnaden ska inkludera personalkostnader
- Kostnaden ska relateras till kyrkoavgiften med hänsyn till utjämning

När det kommer till att beräkna referensvärdet är bedömningen att **2022 års utfall** är ett bättre referensvärde än budget 2022. Fastighetskostnaden andel av kyrkoavgiften för 2022 fastställts enligt följande:

<i>Fastighetskostnaden, netto</i>	<i>15,3 mkr</i>
<i>Kyrkoavgift</i>	<i>76,4 mkr</i>
<i>Fastighetsförvaltningens nettokostnad som andel av kyrkoavgiften</i>	<i>20 %</i>

När det kommer till att sätta ett referensvärde i procent att eftersträva är det viktigt att ha med sig att församlingens intäkter från kyrkoavgiften kommer att minska. Den största kostnadsposten, personalkostnader motsvarar ca 60% av kyrkoavgiften och kommer att fortsätta öka till följd av löneökningar. Det innebär att den andelsmässigt kommer att öka.

Fastighetskostnadernas utveckling består av två delar; dels utveckling av driftkostnader och dels utveckling av framtida underhållskostnader. Fastighetsdriften kommer att öka till följd av inflationen och ta en större andel av kyrkoavgiften. Att begränsa fastighetskostnaderna skulle innebära att utrymmet för underhåll minskar, samtidigt är det känt att det redan finns ett eftersatt underhåll i beståndet.

För att nå målet om att fastighetskostnadernas andel inte ska öka kommer det vara nödvändigt att minska fastighetsmassan för att kunna säkra upp för både de drift och underhållskostnader som krävs för att verksamheten ska ha ändamålsenliga lokaler.

När det kommer till att ange en procentsats som ska eftersträvas bedöms **20-22 procent** vara ett rimligt mål att eftersträva över tid. Det kan jämföras med att generellt över hela Svenska kyrkan uppgår fastighetskostnaderna till ca 21% av kyrkoavgiften (2019).

Det är också viktigt att se till intäktssidan och ur ett fastighetsperspektiv handlar det att se till vilka intäkter som fastigheterna kan generera. När det kommer till löpande intäkter handlar det om uthyrning. Där bör säkerställas att församlingen har affärsmässiga hyresavtal och hyresnivåer.

Ekonomiska analyser

Osäkerhet i ekonomiska underlag

Den ekonomiska redovisningen av fastighetskostnaderna för åren 2018-2022 har granskats i samband med framtagning av lokalförsörjningsplanen. Bedömningen är att redovisningen inte varit konsekvent och det är vanskligt att dra slutsatser från jämförelser mellan åren. Den ekonomiska redovisningen för 2020 är avvikande. Det beror på brister i kontering aktuellt år. Validering av samtliga kostnadsposter har inte varit prioriterat i LFP-arbetet, ytterligare avvikelser kan förekomma.

Istället följer i ekonomiavsnittet ett urval sammanställningar och analyser på en övergripande nivå.

Fördelning av kostnader för reparation och underhåll

De största kostnadsposterna för åren 2018-2022 finns konterade som "Reparation och underhåll fastighet". De tre byggnader som har haft högst kostnader är Klockaregården, Sofia prästgård och S:t Olofsgården vilket framgår av *diagram 5*. Kostnaden i tabellen är nettokostnad efter kyrkoantikvarisk ersättning (KAE)⁷.

Hur projekt och investeringar har redovisats i ekonomin påverkar fastighetskostnaderna. Exempelvis om kostnader har belastat aktuellt år eller om avskrivning tillämpas. Kyrkoantikvarisk ersättning kommer som en intäkt ett eller ett par år efter att kostnaden uppstod varpå det påverkar jämförelse mellan år.

Kopplat till vissa av projekten har församlingen fått KAE:

<i>Kristine kyrka</i>	<i>0,8 mkr (2018-2022)</i>
<i>Sofiakyrkan</i>	<i>13,7 mkr (2018-2022)</i>
<i>Järstorps kyrka</i>	<i>0,5 mkr (2018-2022)</i>
<i>Slottskapellet</i>	<i>0,1 mkr (2018-2022)</i>

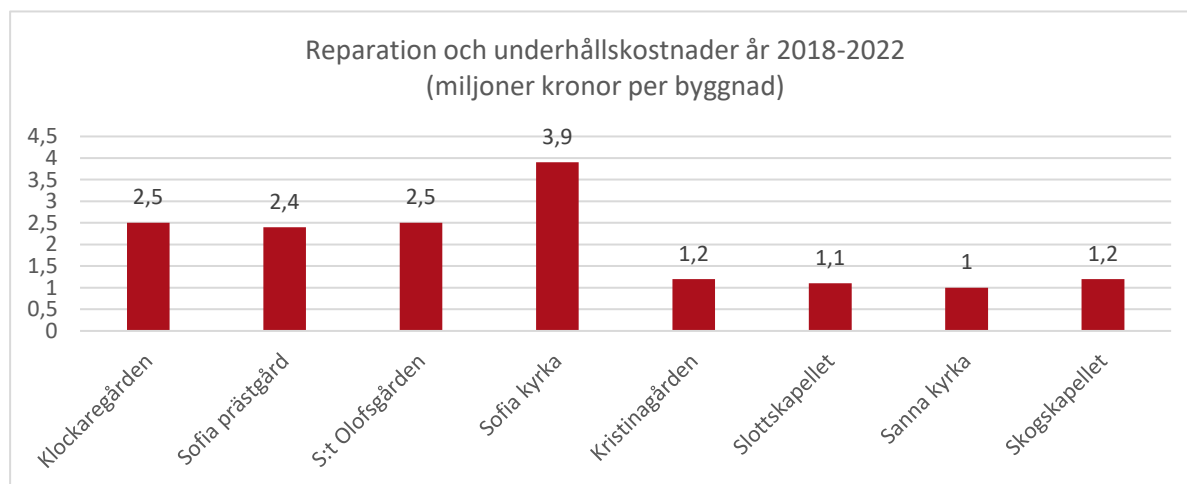
Intäkter

Efter KAE är uthyrning av lokaler och bostäder de största intäktsposterna. Exempel på intäkter:

S:t Olofsgården	3,8 mkr (2018-2022)
Östra Storgatan 74	1,4 mkr (2018-2022)
Klockaregården	1,4 mkr (2018-2022)
Väpnaregatan 1	0,5 mkr (2018-2022)
Råslätts kyrka	0,2 mkr (2018-2022)
Österängskyrkan	0,9 mkr (2018-2022)

⁷ Trots den ekonomiska redovisningen i vissa avseenden är svår att följa bedöms detta vara sannolikt.

Diagram 5. Reparation och underhållskostnad per byggnad, nettokostnad.

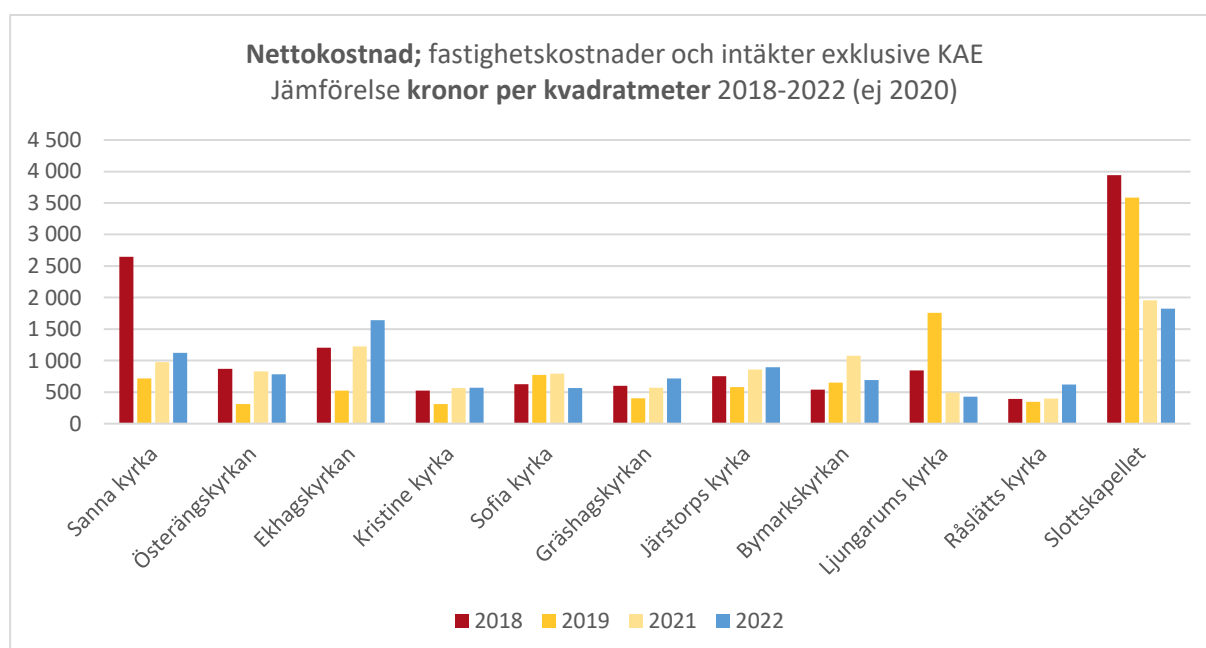
Fastighetskostnad för kyrkor och kapell

Ungefär 34 procent av församlingsverksamhetens fastighetskostnader gäller kyrkobyggnader. År 2022 kostade kyrkobyggnaderna närmare 6,7 miljoner kronor. Ljungarums kyrka har högst fastighetskostnader totalt sett av kyrkobyggnaderna följt av Sofiakyrkan.

År 2022 kostade kyrkorna i snitt 896 kronor per kvadratmeter, med en spridning från 426 till 1 823 kronor. Högst kostnad hade Slottskapellet, det beror på att byggnaden är liten och att det finns höga avskrivningar 2018-2019. Diagram 6 visar samtliga kyrkor och kapell. På grund av osäkerhet i den ekonomiska redovisningen för år 2020 redovisas inte det året i tabellen.

Generellt ligger kostnaden per kvadratmeter inom rimliga spann för kyrkobyggnader. Att det är dyrare ett specifikt år kan bero på att det har genomförts åtgärder som har tagits som en direkt kostnad. Det har inte bedömts varit aktuellt att gå in på djupare analyser per kostnadsslag i denna lokalförsörjningsplan.

Diagram 6. Fastighetskostnad per kvadratmeter för kyrkor och kapell

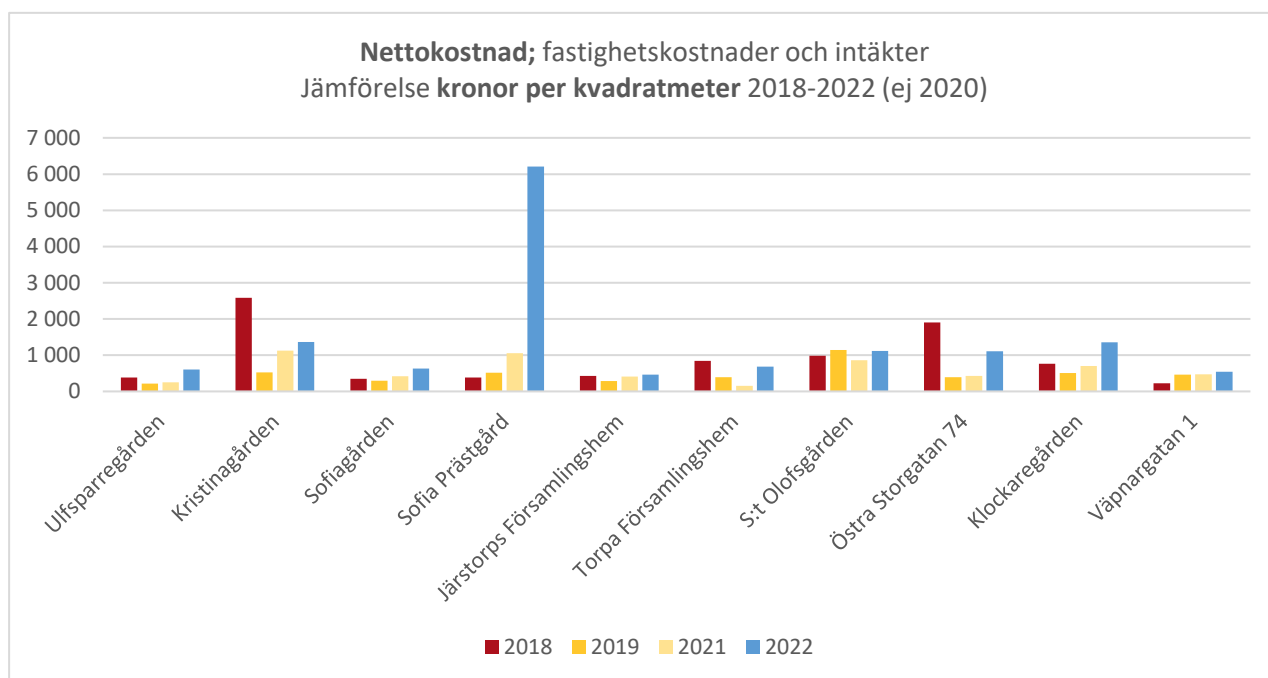

Församlingshem och övriga byggnader

År 2022 kostade övriga byggnader i snitt 1 280 kronor per kvadratmeter, med en spridning från 461 till 6 204 kronor. Högst kostnad hade Sofia prästgård, det beror på att det har genomförts större underhålls- och reparationsarbeten samt att byggnaden är relativt liten.

Att det är dyrare ett specifikt år kan bero på att det har genomförts åtgärder som har tagits som en direkt kostnad. Det har inte bedömts varit aktuellt att gå in på djupare analyser per kostnadsslag i denna lokalförsörjningsplan. S:t Olofsgården, Östra Storgatan 74, Klockaregården samt Väpnargatan 1 har alla något större intäkter som påverkar nettokostnaden.

Diagram 7. Fastighetskostnad per kvadratmeter för församlingshem och övriga byggnader

Vad innebär fastighetskostnaderna för Jönköpings församling?

På grund av osäkerheter i den ekonomiska redovisningen historiskt är det svårt att dra för stora slutsatser från fastighetsekonomin. Det kan däremot pekas ut som ett viktigt förbättringsområde framöver. Samtidigt är inte de ekonomiska frågorna i fokus för denna lokalförsörjningsplan vilket skapar utrymme för att arbeta vidare framöver.

För kyrkofullmäktiges mål om att fastighetskostnadernas andel av församlingsrelaterade intäkter inte ska öka föreslås att 2022 års utfall utgör referens och att procentsatsen att eftersträva sätts till ett spann på 20-22 % över tid.

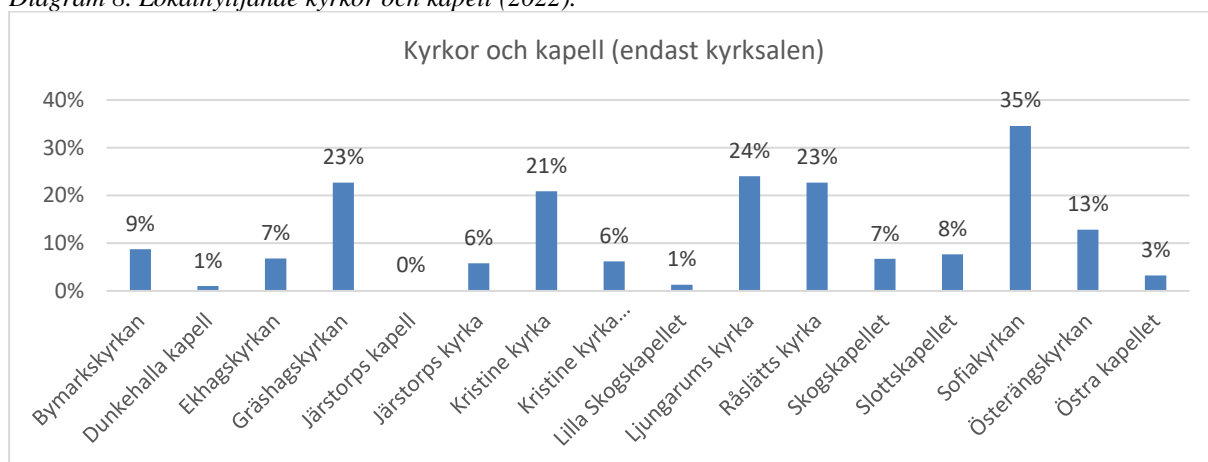
För att nå målet om att fastighetskostnadernas andel inte ska öka kommer det vara nödvändigt att minska fastighetsmassan för att kunna säkra upp för både de drift och underhållskostnader som krävs för att verksamheten ska ha ändamålsenliga lokaler. Det kommer också krävas ett mer strategiskt arbete med intäkterna.

Lokalnyttjande

Inför arbetet med lokalförsörjningsplanen har lokalnyttjandet analyserats. Syftet med att redovisa lokalnyttjandet är att skapa en gemensam bild över hur byggnaderna i församlingen används. En grund för den här typen av sammanställningar är statistik från bokningssystemet Aveny.

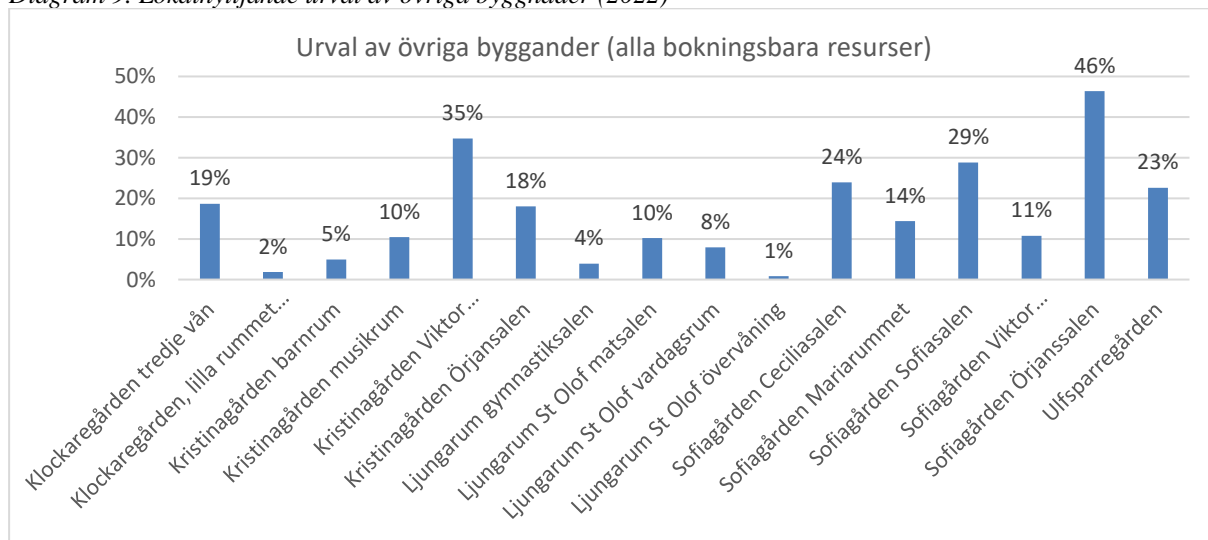
Lokalnyttjandet kan visas genom beräkningar av **bokningsgrad**. Antal nyttjade timmar baseras på bokningsstatistik medan antalet tillgängliga timmar baseras på att lokalerna är tillgängliga att användas 12 timmar per dag (kl. 8-20) 365 dagar om året. En lokal som bokas 6 timmar varje dag kommer då ha en nyttjandegrad på 50 procent (6/12). Timmarna avser alla bokningar, såväl för gudstjänst som för kyrkliga handlingar och annan verksamhet samt lokalvård och underhåll. Bokningsstatistiken utgår från år 2022. Bokningsstatistiken ger en indikation på hur lokalerna används. Eftersom det inte finns ett gemensamt förhållningsätt till hur bokningar ska göras är inte lokalerna direkt jämförbara.

Diagram 8. Lokalnyttjande kyrkor och kapell (2022).

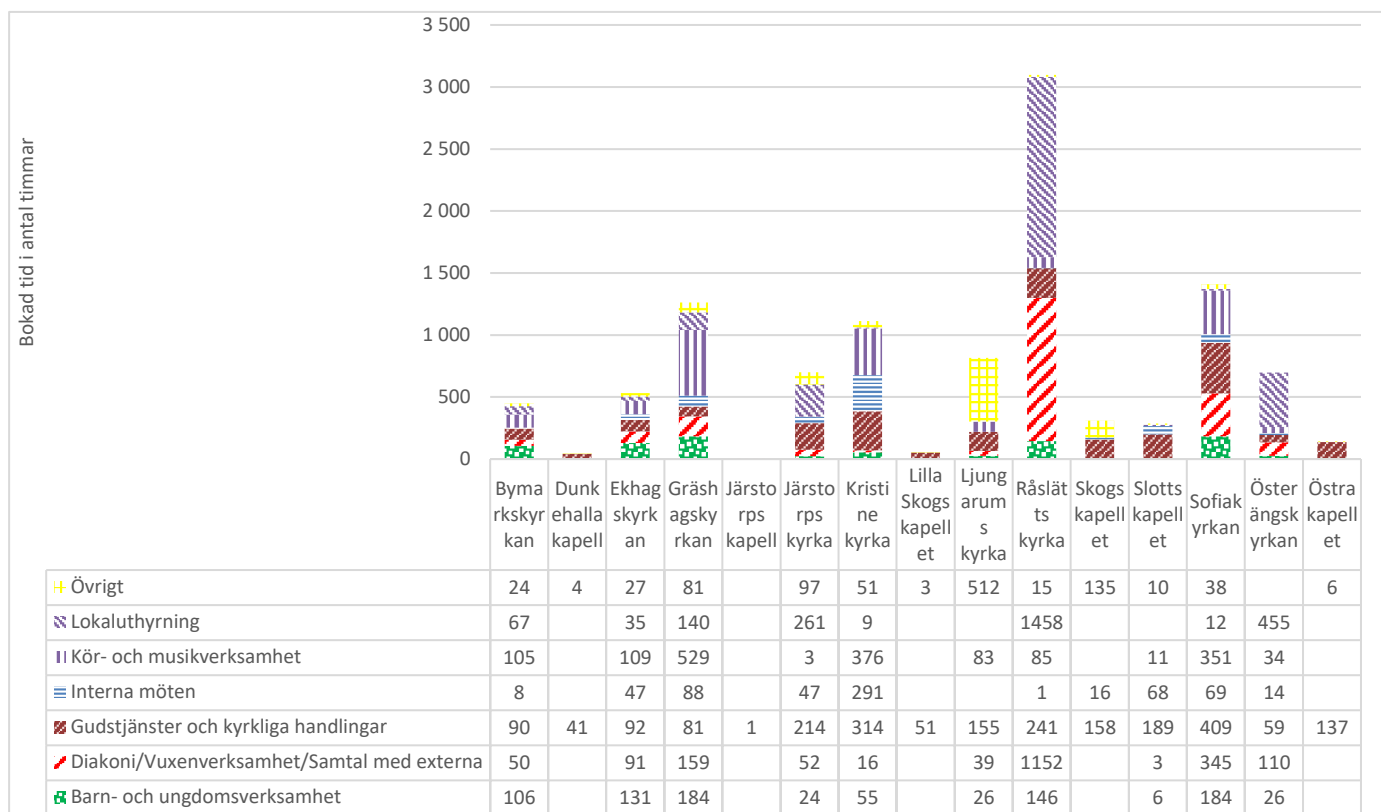
Under 2022 hade församlingens kyrkor och kapell (endast kyrksalen) en bokningsgrad på mellan 2-35 %. Den byggnad med högst bokningsgrad var Sofiakyrkan med 35 %. Därefter följde Ljungarums kyrka, Råslätts kyrka, Gråshagskyrkan och Kristine kyrka med mellan 21-24 %. Dalvikskyrkan har ett nyttjande under 5 % liksom kapellen Dunkehalla, Järstorps kapell och Lilla Skogskapellet.

Diagram 9. Lokalnyttjande urval av övriga byggnader (2022)

För övriga byggnader (ett urval) redovisas bokningsgraden per rum (eller bokningsbar resurs). Högst bokningsgrad har Örjansalen i Sofiagården med 46 %. Fyra resurser har ett nyttjande på 5 % eller under. 5 % motsvarar ca 30 min per dag, 365 dagar om året. Bokningsstatistiken kan också visas på antalet timmar för olika verksamhetskategorier. Nedan visas ett exempel över kyrkorna. Detta kan ge en bra överblick av vilka aktiviteter som bokas in i lokalerna, vilket också kan se lite olika ut beroende på hur rutinerna ser ut kring bokningen och om det görs på samma sätt.

Diagram 10. Bokade antal timmar för församlingens kyrkor (2022).

Vad innebär lokalnyttjandet för Jönköpings församling?

Det kan konstateras att bokningsgraden varierar mellan församlingens byggnader. För en del av kyrkorna visas ett högre nyttjande och för andra ett lägre nyttjande. Kapellen nyttjas generellt väldigt lågt. För de övriga byggnaderna är det fem byggnader som nyttjas över 20 %. Det som man behöver ha med är att vissa av dessa bokningar är icke församlingsverksamhet (såsom större uthyrningar) vilket kan ge ett missvisande bild över hur mycket församlingen nyttjar byggnaderna.

Andra faktorer som kan påverka bokningsstatistiken är huruvida städ och fastighetsrelaterade ingrepp bokas in. Rum kan då uppfattas som mer bokade än vad de egentligen är och tiden kan inte bokas upp till andra verksamheter eller hyras ut. I vissa fall kan bokningar för "bokningsbara tider" för kyrkliga handlingar såsom minnestund, begravningar, dop och vigslar stå kvar även om tiden aldrig blir bokad. Detta påverkar statistiken. Bokningsgraden kan ge en indikation hur bokningar görs i systemet och vad konsekvenserna blir av detta. Ska bokningsgraden ligga som beslutsgrund bör bokningsrutinerna vara säkrade. Detta är något som församlingen kan bli bättre på.

Som ett komplement till statistiken har nyttjandescheman tagits fram av verksamheten. Det är ett illustrativt schema som visar hur lokalerna används "en vanlig vecka". Syftet med schemana är att fånga upp och visa på

Byggnadsteknisk status, underhåll och ändamålsenlighet

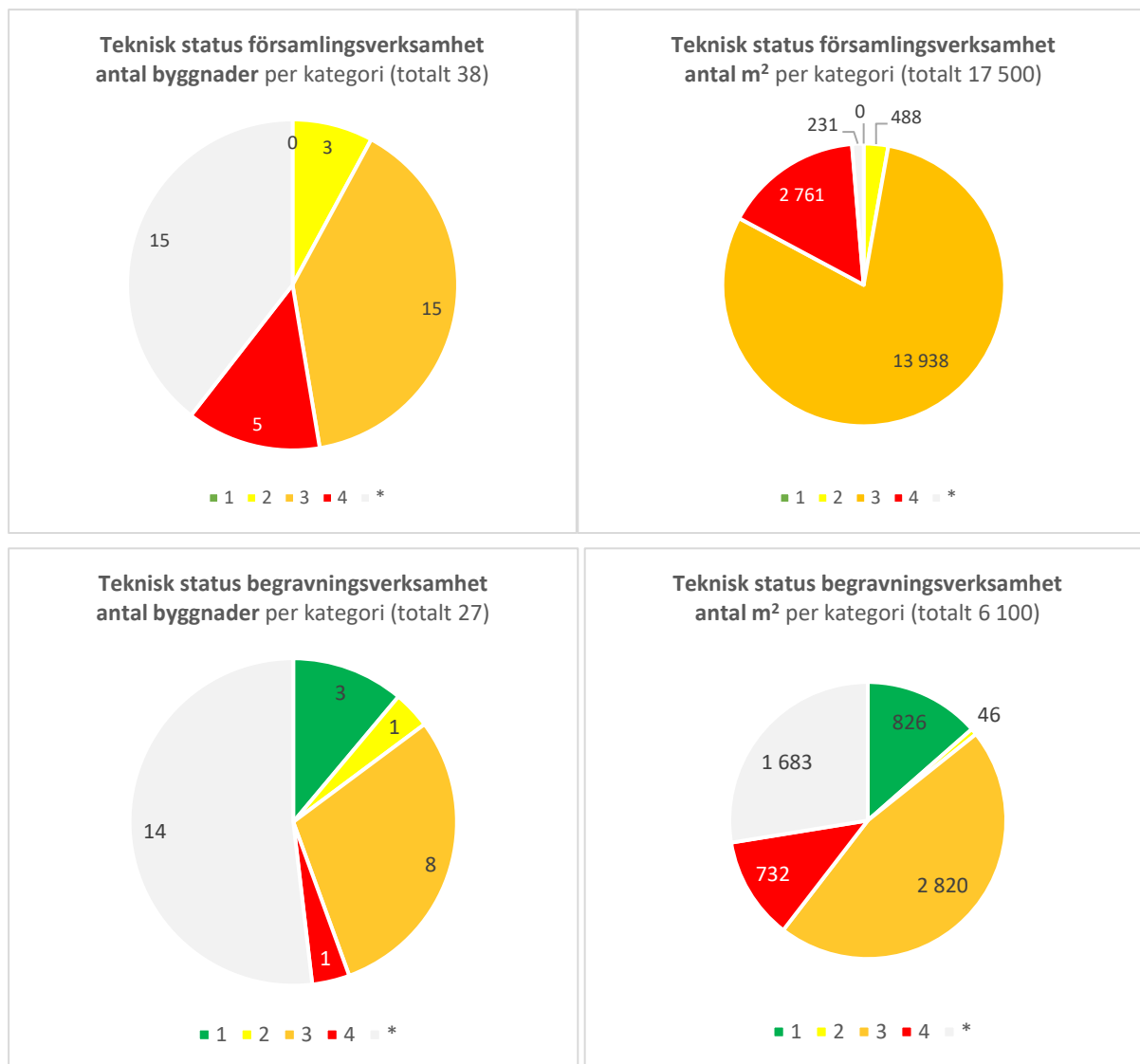
Teknisk status

Beståndets övergripande tekniska status har bedömts för att visa om det finns ett behov av underhåll eller andra brister i byggnader och anläggningar.

Församlingens byggnader har bedömts efter fem kategorier; grön, gul och röd. Bedömningen har genomförts av församlingens fastighetschef.

Diagrammen nedan summerar antal objekt och kvadratmeter per kategori, uppdelat på begravnings- och församlingsverksamhet.

1 Grön	Objektet har god teknisk status och i behov av åtgärder om 5+ år.
2 Gul	Objektet har godtagbar teknisk status och har till viss del behov av underhållsåtgärder inom 2-5 år.
3 Orange	Objektet är ej i god teknisk status och är i behov av underhållsåtgärder inom 1-3 år.
4 Röd	Objektet är i akut behov av underhållsåtgärder inom 0-1 år.
*	Objektet är ej inkluderat.

En stor majoritet av beståndet är i behov av underhållsåtgärder inom 0-4 år (kategori 2,3,4).

För församlingsverksamheten är 5 byggnader, motsvarande en area på närmare 2 800 kvadratmeter i akut behov av underhåll. Bland objekten nämns: Järstorsps församlingshem, Bymarkskyrkan, St. Olofgården och Ulfsparrgården.

För begravningsverksamheten är en byggnad i behov av akut underhåll. Det gäller ekonomibyggnaden på Skogskyrkogården. På Slottskyrkogården finns även ett behov av att bygga fler lokaler.

För bedömning per objekt, se *bilaga 3*.

Planerat underhåll

Då församlingen idag saknar underhållsplaner har inga prognoser för framtida underhållskostnader tagits fram. Arbetet med framtagning av underhållsplaner påskyndas och under 2023 ska fem planer färdigställas, 2024 ska ytterligare tio planer vara klara. Det är svårt att på förhand uppskatta kommande underhållskostnader och driftspåverkan.

Ändamålsenlighet

Verksamhetsrepresentanter har blivit tillfrågade hur de upplever att lokalerna:

- Uppfyller lagar och förordningar
- Uppfyller verksamhetens krav
- Fungerar sett till inomhusklimat
- Fungerar sett till tillgänglighet i byggd miljö

Syftet är att bedöma om lokalen uppfyller verksamhetens krav eller om det finns brister. Eventuella brister kategoriseras till mindre eller allvarliga. Med allvarliga menas brister som hindrar verksamheten från att använda lokalen som det är tänkt.

Församlingens lokaler upplevs generellt som ändamålsenliga och fungerar väl för verksamheten.

Det har framkommit mindre brister i några av byggnaderna. En del brister går att åtgärda, andra handlar om att grundutformning eller funktioner inte är anpassade för den verksamhet som bedrivs idag.

Klockaregården är den enda byggnaden som verksamheten har bedömt att bristerna är allvarliga. Det handlar bland annat om att lokalerna inte är anpassade för varken kontors- eller besöksverksamhet. Exempelvis finns det brister i tillgänglighet kopplat till begravningsexpeditionen.

Vad innebär byggnadernas tekniska status för Jönköpings församling?

Församlingen har konstaterat att underhållsplaner måste tas fram för att säkerställa kostnader och typ av åtgärd som behöver vidtas. Att det idag saknas en heltäckande bild av vilka underhållskostnader som församlingen står inför, både sett till eftersattunderhåll och framtida åtgärder är en brist. Prioriteringar av beståndet är ett sätt att styra underhållsinsatser till rätt byggnader i rätt tid.

En likvärdig tillgänglighetsinventering bör göras för en större del av församlingens byggnader för att identifiera förbättringsmöjligheter.

Energi och miljö

I tabellerna nedan redovisas energiförbrukningen. Energiförbrukningen påverkas av byggnadens uppvärmningsform, därför kan inte förbrukningen jämföras rakt av över hela beståndet. Jämförelse bör ske för byggnader med liknande förutsättningar. För de byggnader som har fjärrvärme som uppvärmningsform framgår i huvudsak el av verksamheten för belysning, datorer, etc. För andra uppvärmningsformer som exempelvis direktverkande el ingår även förbrukning för värme. Elanvändningen per kvadratmeter redovisas för respektive byggnad och färgskalan indikerar att starkare färg är högre användning per kvadratmeter.

Högst energianvändning per kvadratmeter har Östra storgatan 74, därefter Sanna förskola och Klockaregården. Totalt uppgick energianvändningen för församlingsverksamhetens byggnader år 2022 till 2 748 044 kWh, se tabell 4.

Tabell 4. *Energianvändning per objekt för församlingsverksamhetens byggnader. Gemensamma mätare har gjort att vissa byggnader redovisas tillsammans, detta gäller för Slottskapellet och byggnaderna på Slottkyrkogården. Kristine kyrka och Kristinegården har samma mätare för fjärrvärmen men där har en fördelning gjorts på antal kvadratmeter. Samma sak med Ulfsparrgården och Östra Storgatan 74.*

Byggnad	Elanvändning kWh				Fjärrvärme kWh 2022	Total energianvändning 2022	Energi användning/kvm 2022
	2019	2020	2021	2022			
Sanna förskola (fjv)	23 576	19 113	18 548	19 518	77 166	96 684	228
Österängskyrkan (fjv)	36 055	35 930	35 838	34 770	91 044	125 814	164
Ekhagskyrkan (fjv)	36 831	32 666	36 583	32 953	62 227	95 180	168
Kristine kyrka (fjv)				24 177	145 278	169 455	111
Sofiakyrkan (fjv)	43 142	48 862	40 698	42 525	318 629	361 154	204
Gräshagskyrkan (fjv)	33 190	30 946	35 865	38 139	129 105	167 244	158
Järstorps kyrka (d-el)	48 431	47 120	50 214	50 176		50 176	150
Bymarkskyrkan (v-pump, berg)	79 510	101 937	110 471	62 131		62 131	110
Ljugarums kyrka (fjv)	9 567	8 204	9 115	7 672	40 284	47 956	163
Råslätts kyrka (fjv)				58 299	189 338	247 637	151
Slottskapellet ink. garage och värmecentral kg (fjv)	17 198	14 869	15 183	14 995	42 716	57 711	74
Ulfsparrgården (fjv)	2 564	3 194	2 802	2 717	59 172	61 889	208
Kristinagården (fjv)	32 516	39 175	37 041	27 683	60 311	87 994	138
Sofiagården (fjv)	59 221	52 710	54 624	57 096	212 608	269 704	144
Sofia Prästgård (fjv)	6 054	5 741	4 809	4 927	39 172	44 099	115
Järstorps Församlingshem (v-pump, L/L)	25 082	25 012	29 777	29 616		29 616	116
Förskola Kyrkklockan (fjv)	42 941	34 758	40 588	38 154	101 821	139 975	176
S:t Olofsgården (fjv)	107 813	97 532	90 535	93 699	111 091	204 790	152
Östra Storgatan 74 (fjv)	7 979	7 898	9 023	8 957	57 584	66 541	229
Klockaregården (fjv)	53 025	52 712	57 233	56 524	265 787	322 311	210
Bymarkens prästgård (v-pump, berg)	26 345	24 937	29 985	25 689		25 689	68
Förskola Kyrktuppen (Dalvik)	16 814	14 148	15 682	14 294	(ingår i hyra)	14 294	52 (el)
						2 748 044	

Källa: Jönköpings energi (2023-05).

För begravningsverksamhetens byggnader uppgick den totala energianvändningen till 1 059 793 kWh, se tabell 5.

Tabell 5. *Energianvändning per objekt för begravningsverksamhetens byggnader. Gemensamma mätare har gjort att vissa byggnader redovisas tillsammans, detta gäller för byggnaderna på Östra kyrkogården, Dunkehalla samt Skogskyrkogården som också innefattar krematoriet.*

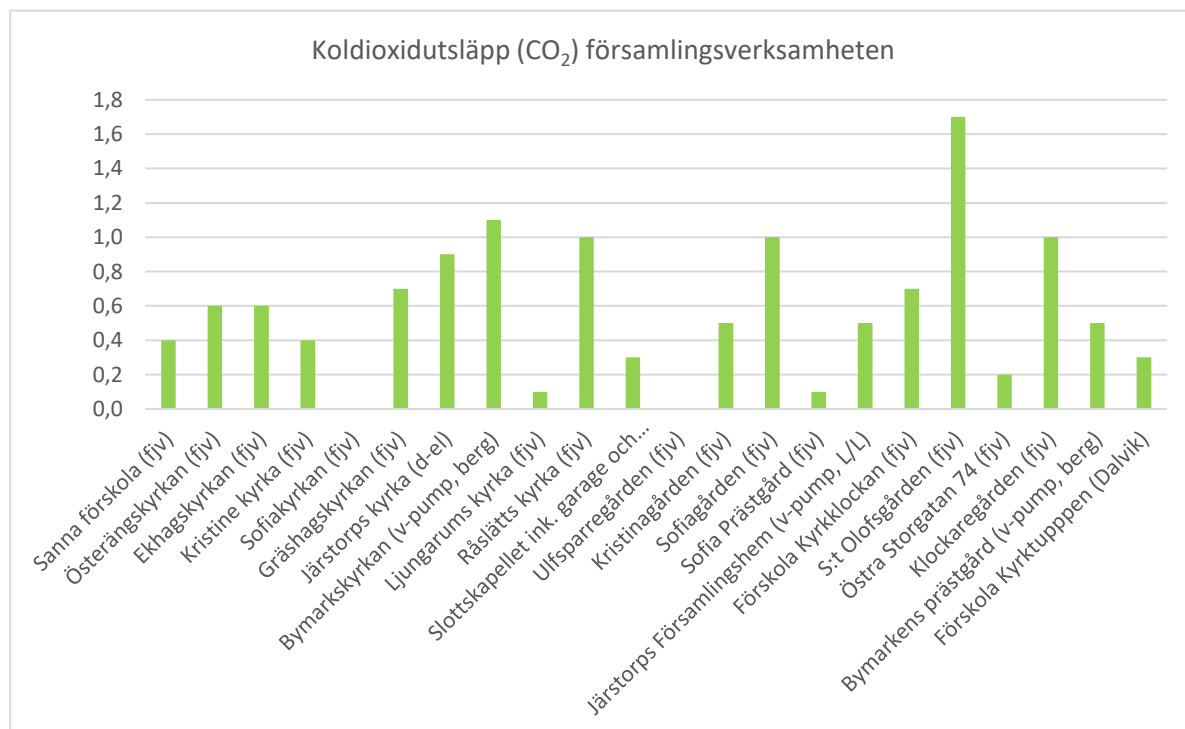
Byggnad	Elanvändning kWh				Fjärrvärme kWh	Total Energi-användning	Energi-avändning/kvm
	2019	2020	2021	2022			
Östra kyrkogården alla byggnader (fjv)	57 923	55 873	69 625	87 427	196 974	284 401	251
Ljungarums ekonomibyggnad (d-el)	15 904	17 147	17 518	17 081	0	17 081	225
Dunkehalla alla byggnader, (d-el)+(fjv)	72 611	79 336	85 519	78 475	46 920	125 395	292
Skogskyrkogården, alla byggnader inkl. krematoriet (fjv) + (d-el)				472 959	159 957	632 916	208

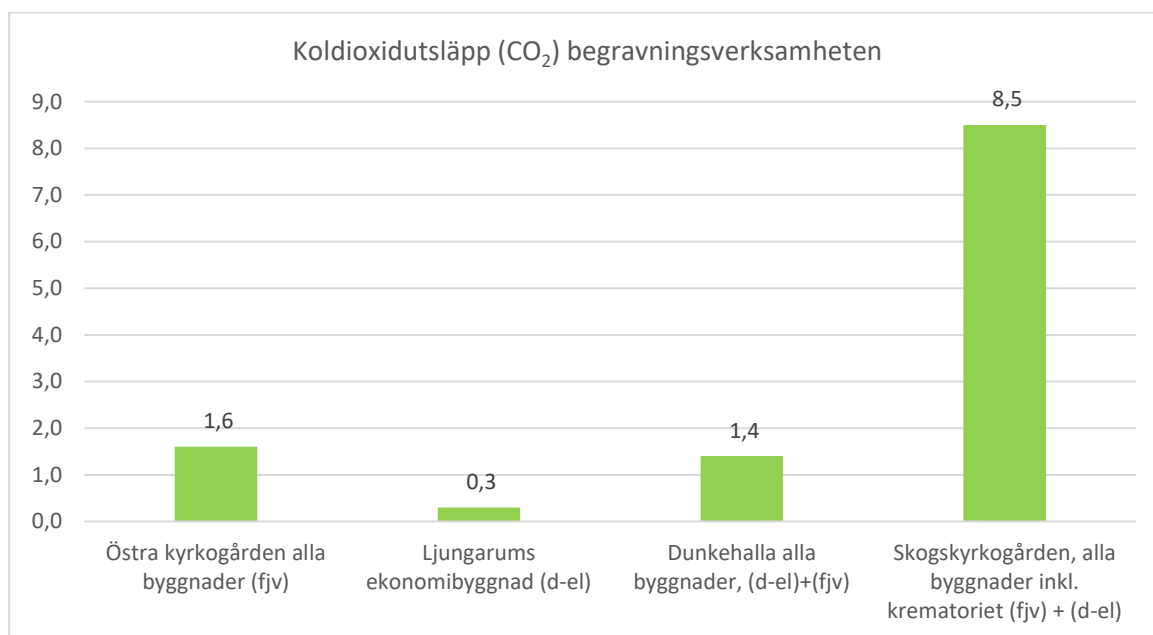
Källa: Jönköpings energi (2023-05).

Koldioxidutsläpp

Utsläppen av koldioxid uppgick 2022 totalt till cirka 24,4 ton. Högst utsläpp av koldioxid för församlingsverksamheten har S:t Olofsgården som har fjärrvärme som uppvärmningsform men hög elanvändning vilket bidrar till högre utsläppstal. För begravningsverksamheten hade Skogskyrkogården alla byggnader inklusive krematoriet ett totalt utsläpp på 8,5 ton. Jönköpings församling har bra miljöval som elavtal och fjärrvärmens är klimatneutraliserad (vilket bidrar med noll koldioxidutsläpp) och bidrar till de relativt låga nivåerna av koldioxidutsläpp.

Tabell 6. *Församlingens klimatpåverkan från byggnader 2022.*

Källa: Uppgifter från Jönköpings energi omräknat med Svenska kyrkans hållbarhetsmall

Fjärrvärmens från Jönköpings energi är fördelad på följande värmekällor:

34,5 % avfall

40,9 % träbränslen

18,4 % rökgaskondensering från avfall och träbränsle

0,4 % värme från värmepumpar

1,0 % fossil eldningsolja

1,0 % förnybar olja

3,8 % förnybar el till värmepumpar och drift av anläggningar och nät.

Vad innebär energiförbrukning och miljöpåverkan för Jönköpings församling?

Kartläggningen över energianvändning har gett värdefull information om hur det ser i beståndet. Det finns några byggnader som sticker ut med en hög förbrukning per kvadratmeter. För dessa blir nästa steg att utreda vidare vad det beror på för att kunna vidta åtgärder.

Utöver kyrkofullmäktiges mål har styrgruppen gjort ett medskick i arbetet med lokalförsörjningsplanen att redogöra för församlingens klimatpåverkan 2022.

Den totala energianvändningen för församlingen uppgick år 2022 till 3 897 473 kWh, eller i snitt 173 kWh per kvm. Det totala utsläppet av koldioxid uppgick till 24,4 ton CO₂ av detta svarar Skogskyrkogården inklusive krematoriet för 8,5 ton CO₂. (35%).

Sammanfattning och prioritering

Arbetet med att ta fram denna lokalförsörjningsplan har gett värdefull fakta om beståndet, kostnaderna och de utmaningar församlingen står inför. Det kan bland annat konstateras att det finns möjligheter att förbättra framtida underlag sett till ekonomi, behov av underhåll och lokalnyttjande.

Jönköping väntas fortsätta växa sett till både bostadsområden och befolkning. I församlingen väntas inflyttningen till viss del kompensera för det medlemstapp som sker till följd av att färre väljer att vara tillhöriga till Svenska kyrkan. Det faktum att färre barn döps väntas ge större effekt på medlemsutvecklingen efter 2032.

Församlingens kostnader ökar mer än kyrkoavgiften vilket gör att församlingen måste använda eget kapital för att undvika underskott. På sikt kommer man att behöva minska sina kostnader för att uppnå en hållbar ekonomi och prioriteringar kommer att behöva göras.

I församlingen förväntas verksamheten fortsätta utvecklas med utgångspunkt i det som finns idag. Församlingen har en bred verksamhet som inkluderar olika områden. De befintliga verksamhetslokalerna uppfyller de totala lokalbehoven, men vissa anpassningar kan behöva göras eftersom inte alla lokaler är ändamålsenliga för verksamheten. Lokalerna används inte bara för församlingens egen verksamhet utan även för uthyrning och utlåning. Vissa lokaler står också tomma stora delar av veckan. Detta tyder på att lokalerna har större kapacitet än vad som behövs för verksamheten.

Lokalernas funktioner möter inte alltid verksamhetens krav, exempelvis när det gäller tillgänglighet eller renoveringsbehov. Detta gäller bland annat för Klockaregården. Där finns ett beslut om att avveckla lokalerna med hänvisning till att nya lokaler kan skapas i samband med projekt Jungmannen.

För begravningsverksamheten finns behov av nya lokaler för expeditionen samt lokaler som kan ersätta inhyrda lokaler vid Slottskyrkogården. Det finns också behov av fler särskilda gravplatser, och planering pågår för att möta detta behov.

Dessa slutsatser pekar på att församlingen på sikt kommer att behöva hantera medlemsutvecklingen, minska sina kostnader, anpassa och effektivisera användningen av sina lokaler samt genomföra nödvändiga underhåll och förbättringar för att säkerställa församlingens framtid, verksamhet och fastigheter.

För att nå målet om att fastighetskostnadernas andel inte ska öka kommer det vara nödvändigt att minska fastighetsmassan för att kunna säkra upp för både de drift och underhållskostnader som krävs för att verksamheten ska ha ändamålsenliga lokaler. Det kommer också krävas ett mer strategiskt arbete med intäkterna.

Ett av målen med de åtgärder som föreslås är att säkerställa att församlingen vänder på alla stenar för att se vilka möjligheter som finns om bedöms relevanta att gå vidare med. Ett annat är att minska tid och kostnader för att ta hand om fastigheter till förmån för den grundläggande uppgiften.

Till det fortsatta lokalförsörjningsarbetet föreslås församlingen:

- Besluta att församlingsverksamhetens fastighetskostnader över tid inte ska överstiga 20-22 procent av kyrkoavgiften (med hänsyn till utjämning).
- Arbeta fram enhetliga bokningsrutiner för att säkra statistik till framtida nyttjandeanalyser.
- Arbeta vidare med energiuppföljningen för att kunna vidta åtgärder för att minska förbrukningen på sikt.

En gemensam viljeinriktning

En viktig del i framtagningen av denna lokalförsörjningsplan har varit samplaneringen och dialogen om vad församlingen vill åstadkomma med sina lokaler. I församlingen finns en medvetenhet om att vi kommer att behöva minska vårt lokalbestånd eller kanske främst kostnaderna för lokalbeståndet på längre sikt. För att underlätta dialogen om åtgärder har en prioritering av församlingens byggnader gjorts utifrån vilka byggnader eller anläggningar som är viktiga att bevara och utveckla framtiden och vilka som behöver utredas och utvärderas.

I församlingen finns ett antal byggnader som till följd av ålder och dignitet är omistliga, det är: Kristine kyrka, Sofiakyrkan, Ljungarums kyrka, Järstorps kyrka, Slottskapellet, Östra kapellet, Skogskapellet, Dunkehalla kapell och Järstorps kapell.

Tabellen nedan redovisar för hur församlingen kommer att arbeta vidare med beståndet till följd av lokalförsörjningsarbetet.

Tabell 7. Viljeinriktning och prioritering av lokalbeståndet

Bevara och utveckla	Utreda och utvärdera	Avyttra
Kyrkor och kapell		
Kristine kyrka	Ekhagskyrkan	
Sofiakyrkan	Gräshagskyrkan	
Råslätts kyrka	Bymarkskyrkan	
Ljungarums kyrka		
Järstorps kyrka		
Östersängskyrkan		
Slottskapellet		
Östra kapellet		
Skogskapellet		
Dunkehalla kapell		
Järstorps kapell		
Församlingshus		
Kristinagården	S:t Olofsgården	Ulfsparrgården
Sofiagården/Kv. Jungmannen	Klockaregården	
Järstorps församlingshem		
Övriga fastigheter och mark		
Förskolan Kyrktuppen	Ingelstorp tomtmark	Östra storgatan 74
Förskolan Kyrkklockan (Torpa församlingshem)	Trånghalla tomtmark	Bymarkens prästgård
Sanna förskola (fd ka)	Kortebo 2:30, mark	
	Samset 2,1 och 2,2 åkermark	

Övergripande prioriteringsprincip:

Bevara och utveckla – För dessa byggnader är fokus att bevara och utveckla inom ordinarie drift. Utveckling av dessa byggnader kan komma att ske på längre sikt.

Utreda och utvärdera – Byggnader där vi i första hand ser möjligheter till förändring.

Avyttra – Byggnader där inriktning är avyttring. Avyttring kan ske genom exempelvis försäljning.

Åtgärdsplan och konsekvensanalys

I kapitlet redovisas en sammanfattning av planerade åtgärder under perioden 2023–2032 samt en kort beskrivning av varje åtgärd med motiveringar och förväntade konsekvenser. Sist i kapitlet sammanfattas de förväntade konsekvenserna ur olika perspektiv. Åtgärderna har värderats och prioriterats av församlingens styrgrupp samt beretts i kyrkorådet inför kyrkofullmäktiges fastställande av lokalförsörjningsplanen.

Åtgärdsplanen redogör för prioriteringar i budget- och verksamhetsplanering samt ett antal utredningsuppdrag att arbeta vidare för inom ramen för lokalförsörjningsarbetet. Det är större förändringar i lokalerna till följd av ett förändrat lokalbehov eller förslag till avyttringar och försäljningar som tas upp som åtgärder i lokalförsörjningsplanen. Likaså förändrade principer för hanteringen av lokalförsörjningsfrågor. Prioritering av verksamheter hanteras i FIN och verksamhetsplan, mindre verksamhetsanpassningar och underhållsåtgärder hanteras i fastighetsbudget.

Kyrkofullmäktiges beslut om Lokalförsörjningsplanen innebär att åtgärder och utredningar som föreslås kommer att drivas vidare i verksamhet och utskott i enlighet med arbets- och delegationsordning. Uppföljning kommer att ske löpande.

Åtgärd	Typ av åtgärd	Status	Tidplan (färdig senast)
1. Fortsatt prioritera framtagning av underhållsplaner	Förvaltningsåtgärd	Påbörjad	Hanteras löpande (2027)
2. Säkerställa efterlevnad av myndighetskrav inklusive tillgänglighet	Förvaltningsåtgärd	Påbörjad	Hanteras löpande (2027)
3. Hitta nya lokaler till begravningsverksamheten i anslutning till Slottskyrkogården	Förvaltningsåtgärd	Påbörjad	Omgående (2025-12-31)
4. Invändig utveckling av Sofiakyrkan	Lokalprojekt	Påbörjad	Utförs inom 1-3 år.
5. Projekt Jungmannen	Lokalprojekt	Påbörjad	Slutdatum saknas
6. Införa mobilt arbetssätt och ökad samverkan	Verksamhetsprojekt	Påbörjad	Utförs inom 1-3 år. (2026)
7. Besluta om att avyttra Bymarkens prästgård	Utredning	Ej påbörjad	Omgående
8. Utredda Klockaregården	Utredning	Ej påbörjad	Utförs inom 1-3 år. (2026)
9. Utredda kyrkor	Utredning	Ej påbörjad	Utförs inom 1-3 år. (2026)
10. Utredda avyttring av området Ulfsparrgården/Östra storgatan 74 med inriktning	Utredning	Ej påbörjad	Utförs inom 1-3 år. (2026)
11. Utredda S:t Olofsgården	Utredning	Ej påbörjad	Utförs inom 4-6 år. (2030)
12. Utredda annan användning eller avyttring av mark	Utredning	Ej påbörjad	Utförs inom 4-6 år. (2030)
13. Utveckling av Sofia kyrkopark och Kristine kyrkopark	Verksamhetsprojekt	Påbörjad	Omgående

Åtgärder och konsekvensanalys

Åtgärd 1. Fortsatt prioritera framtagning av underhållsplaner

Motivering

Genom att underhållsplaner säkerställs att församlingens byggnader fungerar effektivt, att livslängden kan optimeras och på sikt kostnader minska. Det underlättar även planering av framtida investeringar inför budgetarbetet. Idag finns sex byggnader som enligt den tekniska statusbedömningen är i akut behov av underhåll inom ett år.

Åtgärd

Fortsatt prioritera arbetet med framtagning underhållsplaner genom att avsätta tid och resurser.

Konsekvens

Konsekvensen blir ett bättre beslutsunderlag inför kommande budgetarbete. Följs underhållsplanerna kommer församlingens underhållsskuld minska och resultera i bättre rustade fastigheter. Arbetet med underhållsplaner genomförs inom både ramen för ordinarie drift samt av konsulter vilket medför en viss kostnad.

Åtgärd 2. Säkerställa efterlevnad av myndighetskrav inklusive tillgänglighet

Motivering

Församlingens fastigheter och förvaltning måste följa statliga uppsatta myndighetskrav och regleringar. Detta för att skydda både människors hälsa och säkerhet men även bevarande av värdet i fastigheten. Efterföljs inte detta kan det innebära rättsliga påföljder. Ett av de myndighetskrav som åsyftas är tillgänglighet. Församlingen vill att alla byggnader ska vara välkomnande och öppna för alla och vill därför sträva efter en hög tillgänglighet. För att bedöma tillgängligheten krävs en fackmannamässig bedömning samt framtagning av förslag på förbättringsåtgärder.

Åtgärd

Arbetet med att säkerställa efterlevnad av myndighetskrav ska inkluderas i arbetet med underhållsplaner samt efterlevnad av myndighetskrav och följa tidsplanen för detta. Åtgärden påbörjas omgående och hanteras löpande men väntas vara klar senast 2027.

Konsekvens

Om utredningen genomförs får församlingen en bättre bild över efterlevnad av myndighetskrav och aktuell tillgänglighet. Förslag till åtgärder kan arbetas in i underhållsplan och tilldelas budget och resurser i kommande budgetarbeten. Utredningen väntas medföra utredningskostnader, eventuella åtgärder kan innebära investeringar i beståndet.

Åtgärd 3. Hitta nya lokaler till begravningsverksamheten i anslutning till Slottskyrkogården

Motivering

Vid Slottskyrkogården hyr församlingen för begravningsverksamheten en lokal för personal och garage av kommunen. Kommunen har sagt upp hyreskontraktet och verksamheten måste lämna lokalen senast 2025-12-31. Detta innebär att det finns ett akut behov av att planera för nya lokaler för personal och garage. Slottskyrkogården är en central och långsiktig plats för församlingen. Det måste finnas en långsiktig lösning som säkerställer en god förvaltning och drift av kyrkogården.

Åtgärd

Utred möjliga ersättningslokaler för de hyrda lokalerna vid Slottskyrkogården. Utredningen ska genomföras omgående för att säkerställa att det finns nya lokaler att flytta in i under andra halvan av 2025.

Konsekvens

Åtgärden måste genomföras för att säkerställa att begravningsverksamheten har lokaler som behövs för att genomföra vårt uppdrag kopplat till begravningsverksamheten. Utredningen väntas genomföra inom ramen för ordinarie drift. Nya lokaler kommer på sikt att innebära en kostnad för församlingens, samtidigt avgår kostnaden för befintliga lokaler.

Åtgärd 4. Invändig utveckling av Sofiakyrkan

Motivering

Det finns möjligheter att kunna använda Sofiakyrkan mer och på andra sätt om en invändig utveckling och anpassning genomförs. Genom att skapa ett rum i rummet skulle det öppna upp för fler grupper att kunna använda kyrksalen. Detta har lyfts i både verksamhetsplanen samt församlingsinstruktionen.

I samband med projekt Jungmannen kan tillgången på församlingslokaler minska och då kan denna åtgärd utgöra ett viktigt komplement.

Genom anpassningar skulle kyrkan kunna göras mer tillgänglig då det idag finns svårigheter för rörelsehindrade att ta sig upp till koret.

Åtgärd

Med hjälp av en glasvägg avgränsa den norra korsarmen skulle ett rum i rummet kunna skapas. Detta skulle skapa möjligheter för fler grupper/verksamheter att kunna använda kyrksalen och även samtidigt. Det finns behov av hiss eller ramp upp till koret.

Konsekvens

Detta kommer att innebära en kostnad för församlingen och då det innebär en utveckling av kyrkan är åtgärden inte berättigad till kyrkoantikvarisk ersättning.

Åtgärd 5. Projekt Jungmannen

Motivering

Församlingen har i verksamhetsplanen beslutat om Projekt Jungmannen. För projektet finns sedan flera år tillbaka en arbetsgrupp med uppdrag att undersöka möjligheterna för byggnation av kvarteret Jungmannen. I arbetet nämns både nybyggnation av bostäder och administrativa lokaler. Den fortsatta planeringen innebär att väga in möjliga byggnader på tomten och dess framtida användning och konsekvenserna av en nybyggnation. Det är viktigt att det tas ett samlat grepp om församlingens behov av församlingslokaler, administrativa lokaler samt lokaler för begravningsverksamheten då tomten ligger i anslutning till Slottskyrkogården.

För att bedöma behovet av administrativa lokaler behövs i nästa steg en samlad konkret beskrivning. Beskrivningen bör redogöra för vilka lokalfunktioner som behövs samt hur stora de bör vara. Exempelvis kontorsarbetsplatser, samtalsrum och större mötesrum. En sammanställning av lokalbehov kan användas av en arkitekt för utformning av lokaler eller för att matcha mot befintliga lokaler.

Åtgärd

Fortsatt arbetet med Projekt Jungmannen utifrån tre perspektiv: (1) Behov av församlingslokaler och administrativa lokaler samt (2) Behov av lokaler för begravningsverksamheten (3) Byggnation av bostäder.

Konsekvens

Utredningen är viktigt för att lösa det framtida behovet av lokaler och vad som ska ersätta Klockaregården men även behovet av lokaler för begravningsverksamheten. Projektet kommer att innebära både utredningskostnader och investeringsutgifter för församlingen.

Åtgärd 6. Införa mobilt arbetssätt och ökad samverkan

Motivering

Genom att vara öppna för ett mer mobilt och flexibelt arbetssätt samt samverkan med andra kan församlingen finnas på fler arenor och platser utan att vara bundna till en fastighet.

Åtgärd

Löpande se över om församlingen kan finnas representerade på platser utan att nödvändigtvis äga en lokal själva. Detta kan speciellt bli aktuellt i nya utbyggnadsområden där församlingen inte själv behöver äga lokaler. Arbetet genomförs inom ramen för i verksamhetsplanen angivet projekt samt ordinarie arbetet.

Konsekvens

Detta kan innebära en ökad närvaro från församlingen, på olika platser utan följd av större fastighetskostnader.

Åtgärd 7. Besluta om att avyttra Bymarkens prästgård

Motivering

När nuvarande hyresgäst, präst, avslutar sin anställning bör församlingen sälja fastigheten. Det finns inget behov av att tillhanda hålla bostäder och beslutet går i linje med att församlingen på sikt bör minska sitt fastighetsbestånd.

Åtgärd

Församlingen ska sälja fastigheten⁸. Detta ska genomföras omgående.

Konsekvens

Det skulle generera en försäljningsintäkt samt minska församlingens fastighetskostnader och framtida underhållskostnader. Konkret innebär det att lokalbeståndet minskar med 378 kvadratmeter. Fastigheten har kostat ca 170 tkr per år (2018-2022) och haft intäkter på ca 97 tkr. Nettoeffekten blir minskade kostnader med ca 73 tkr per år.

Åtgärd 8. Utredda Klockaregården

Motivering

När Klockaregården avvecklas som verksamhetslokal bör församlingen i samband med detta ta ställning till hur fastigheten fortsatt ska användas. Idag finns där utöver administrativa lokaler fem hyreslägenheter.

Åtgärd

Utredda om Klockaregården kan användas på något annat sätt. Alternativt se över om församlingen ska fortsätta äga fastigheten. Detta ska utredas inom 1-3 år.

Konsekvens

Beroende på tillvägagångsätt kan detta innebära en intäkt för församlingen eller ett annat användningsområde för fastigheten.

---

⁸ Beslut i Kyrkorådet 2023-06-13 §81 om försäljning. När denna lokalförsörjningsplan och åtgärd antas i KF fastställs försäljningen.

Åtgärd 9. Utredda kyrkor

Motivering

Församlingen ser att Ekhagskyrkan, Gräshagskyrkan och Bymarkskyrkan kan utredas för att kunna se över om den egna användningen av kyrkorna kan breddas eller om det finns andra möjligheter till fortsatt hantering. En motivering till detta är att församlingen till följd av en minskad ekonomi på sikt kommer att behöva minska antalet kyrkobyggnader och övriga lokaler. En annan motivering är verksamhetsområdenas karaktär och möjligheter till utveckling:

Verksamhetsområde Väster

I verksamhetsområde Väster finns flera kyrkor inom en begränsad geografisk yta. Utöver Järstorps kyrka och Sofiakyrkan finns en samarbetskyrka som ägs av EFS; Dalvikskyrkan. Den har under senare år befest sin ställning efter en brand och återuppbyggnad. Bymarkskyrkan har ett attraktivt läge. Här finns en prästgård som under 2023 blir ledig. Av kyrkorna i Väster föreslås Bymarkskyrkan utredas i linje med församlingsinstruktionens intentioner.

Verksamhetsområde Öster

Det samma gäller för Ekhagskyrkan. I verksamhetsområde Öster har Österängskyrkan i perioder varit föremål för diskussion. Utifrån kommunens planer för området och kyrkans arkitektur och centrala roll i närområdet föreslås att Ekhagskyrkan utreds. Också här kan församlingsinstruktionen ge vägledning.

Verksamhetsområde Söder

I verksamhetsområde Söder finns Råslättkyrkan som byggdes med ambitionen att vara en allkristen kyrka där flera kristna församlingar kunde "bo" tillsammans. Församlingsinstruktionen lyfter fram Råslättkyrkan som förebild för andra kyrkor i församlingen i det att flera kyrkor delar kyrka.

Verksamhetsområdet har ett särskilt ansvar för hur Svenska kyrkan Jönköping vill vara närvarande i Södra Munksjöstaden/Skeppsbron. Enligt beslut i Kyrkorådet 2023-08-25-26⁹ har församlingen behov en lokal i området. Av protokollet framgår vikten av kyrkans närvaro i den växande stadsdelen Södra Munksjön/Skeppsbron. Ett alternativ kan vara att hyra ut Gräshagskyrkan för att i stället etablera en fast punkt i Södra Munksjöstaden/Skeppsbron. Detta utreds nu.

Åtgärd

Utreda respektive kyrka med ett gemensamt grepp och mot bakgrund av de beslut som fattats av kyrkorådet. Utredningen ska genomföras inom 1-3 år.

Konsekvens

Konsekvensen blir ett ökat nyttjande av våra lokaler och beroende på tillvägagångssätten kan detta inbringa intäkter. Beroende på om ingrepp behöver göras i fastigheterna kan detta medföra kostnader. Eventuella beslut om nya lokaler genererar ökade kostnader. Eventuella beslut om uthyrning genererar intäkter.

---

⁹ Enligt beslut i Kyrkorådet 2023-08-25-26, §107 Lokalförsörjningsplan

Åtgärd 10. Utreda avyttring av området Ulfsparrgården/Östra Storgatan 74

Motivering

Idag har församlingen en överkapacitet i Ulfsparrgården (församlingslokal) lokalerna nyttjas inte fullt ut för församlingsverksamhet. På Östra Storgatan 74 finns två hyreslägenheter och församlingen har inget behov av att kunna hyra ut bostäder.

Åtgärd

Utreda på vilket sätt Ulfsparrgården och Östra Storgatan 74 kan avyttras och vad det innebär för effekter för verksamheten. Detta ska utredas inom 1-3 år.

Konsekvens

Konsekvensen kan bli ett ökat nyttjande av lokalerna och beroende på tillvägagångssätten kan detta inbringa intäkter antingen genom uthyrning eller försäljning.

En försäljning skulle generera en försäljningsintäkt samt minska församlingens fastighetskostnader och framtida underhållskostnader. Konkret innebär det att lokalbeståndet minskar med 588 (298+290) kvadratmeter. Fastigheterna har kostat ca 387 tkr per år (2018-2022) och haft intäkter på ca 285 tkr. Nettoeffekten blir minskade kostnader med ca 102 tkr per år.

Åtgärd 11. Utreda S:t Olofsgården

Motivering

Idag är kommunen en stor hyresgäst och församlingen nyttjar vissa delar av lokalen i liten eller ingen utsträckning. I andra delar finns kontor som nyttjas av församlingen. Mot bakgrund av att församlingen på sikt behöver minska sitt lokalbestånd bör möjligheten att vända på förhållande för S:t Olofsgården ses över, kan kommunen äga och församlingen istället hyra?

Åtgärd

Utred om församlingen ska fortsätta äga fastigheten. Detta bör starta omgående.

Konsekvens

Om en avyttring sker skulle det innebära en intäkt för församlingen och en minskad driftkostnad.

Åtgärd 12. Annan användning eller avyttring av mark

Motivering

Församlingen har idag stora markområden som inte nyttjas eller skulle kunna nyttjas på annat sätt. I Kyrkofullmäktige 2011-10-25 (§25) har beslutats att tomtmark (Trånghalla 3:15 och 3:216, Ingelstorp 1:76 samt Samset 2:1 och 2:2) ska avyttras när tidpunkten är lämplig. Det bedöms relevant att planera in arbetet med avyttring av mark med fokus på tomtmark.

Åtgärd

Utreda följande marker för annan användning eller avyttring: Ingelstorp tomtmark, Trånghalla tomtmark, Samset, Kortebo. Detta ska vara utrett inom 4-6 år.

Vid Samset 2:1 finns det en registrerad fornlämning som ingår i en arkeologisk utredning som genomförs av trafikverket (2023). Kortebo är donerad av dödsbo till en stiftelse som Jönköpings församling förvaltar.

Konsekvens

Konsekvensen kan bli en annan användning av marken och beroende på tillvägagångssätten kan detta inbringa intäkter. Markförvaltningen medför idag inga kostnader.

Åtgärd 13. Utveckling av Sofia kyrkopark och Kristine kyrkopark

Motivering

Det har under lång tid pågått samtal om hur parkerna runt församlingens två stora kyrkor skulle kunna utvecklas. Jönköpings kommun har även planer på att utveckla närområdet runt parkerna. Denna tanke kommer även att ligga med i verksamhetsplanen 2024-2026.

Åtgärd

Förnya och göra kyrkoparkerna inbjudande och tillgängliga.

Konsekvens

Konsekvensen kommer att bli en mer inbjudande miljö runt kyrkorna. Utvecklingen av parkerna kommer att innebära investeringar för församlingen.

Fortsatt arbete med anledning av åtgärdsplan

Förslaget är att Kyrkorådet tillsätter arbetsgrupper som arbetar vidare med åtgärdsplanen och andra frågor med anledning av lokalförsörjningsplaneringen.

Konsekvensanalys

Genom arbetet som lett fram till Lokalförsörjningsplanen och de åtgärder som föreslås kommer det bli effekter för verksamheten, fastighetsbeståndet och ekonomin.

Genom att genomföra de åtgärder som föreslås skapas förutsättningar och möjligheter för församlingen att fullgöra det grundläggande uppdraget nu – och på sikt.

Fastighetsbeståndet

För fastighetsbeståndet innebär åtgärderna bland annat; ökad kännedom teknisk status och framtida underhållsbehov, att myndighetskrav säkerställs bland annat kopplat till tillgänglighet.

Åtgärderna innebär också att beståndet kommer att utvecklas dels genom att det tillkommer nya och anpassade byggnader och dels genom att byggnader som inte längre behövs avvecklas.

Förslagen om avveckling innebär att beståndet minskar med närmare 1 000 kvadratmeter och får minskade nettokostnader med omkring 175 tkr per år. Det innebär också minskade kostnader för framtida underhåll och färre byggnader att förvalta och administrera.

Verksamheten

Utredningsåtgärderna innebär att verksamhetens behov kommer att behöva fastställas mer konkret. Förslaget om avveckling av Ulfsparrgården innebär effekter för verksamheten. Likaså innebär förslaget om att utreda kyrkor och mobila arbetssätt att ett större grepp tas om hur församlingen vill verka nu och i framtiden.

Ekonomin

Arbetet med lokalförsörjningsplanen har gett viktig insikt i församlingens långsiktiga ekonomiska situation. Det har blivit tydligt att församlingen måste arbeta för att minska lokalbeståndets omfattning och kostnader men även arbeta aktivt och strategiskt med intäktssidan. Den insikten kommer att ha påverkan på de utredningar som ska fortlöpa. Några av de åtgärder som föreslås kommer innebära minskade kostnader och andra innebär investeringar. Då utredningarna är ej påbörjade är det svårt att göra uppskattningar i kronor vad de kommer att innebära.

Barn

Barnkonsekvensanalys görs separat och läggs fram tillsammans med lokalförsörjningsplanen i beredning och beslut.

Bilaga 2. Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (TKR)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Kyrkoavgift	87 021	85 132	88 798	91 832	92 264	93 017	93 593	93 522	94 273	95 488	96 160	95 702
Begravningsavgift	46 012	49 556	51 100	53 144	55 270	57 481	59 780	62 171	64 658	67 244	69 934	72 731
Ekonomisk utjämning	-9 138	-8 692	-8 637	-8 514	-8 075	-8 044	-8 312	-8 031	-7 964	-7 974	-8 253	-7 948
Reavinster/reaföruster	0	0										
Bidrag större underhåll	8 439	334										
Övriga intäkter	26 200	29 467	26 333	27 123	27 937	28 775	29 638	30 527	31 443	32 386	33 358	34 359
S:a intäkter	158 534	155 797	157 594	163 584	167 396	171 228	174 698	178 189	182 410	187 144	191 199	194 843
Personalkostnader	-85 295	-91 081	-97 356	-97 097	-100 010	-103 010	-106 100	-109 283	-112 562	-115 939	-119 417	-122 999
Övriga kostnader	-49 637	-56 954	-59 493	-62 468	-65 591	-68 871	-72 314	-75 930	-79 726	-83 713	-87 898	-92 293
Avskrivningar	-7 762	-7 609	-7 560	-7 787	-8 020	-8 261	-8 509	-8 509	-8 509	-8 509	-8 509	-8 509
Större underhåll	0	0										
S:a kostnader	-142 694	-155 644	-164 409	-167 351	-173 621	-180 142	-186 923	-193 722	-200 797	-208 160	-215 824	-223 801
Verksamhetens resultat	15 840	153	-6 815	-3 767	-6 226	-8 913	-12 225	-15 533	-18 387	-21 016	-24 625	-28 959
Finansiella intäkter	12 826	10 878	6 000	12 067	12 456	12 857	13 270	13 695	14 121	14 546	14 972	15 397
Finansiella kostnader	-5	-7		0	0	0	0	0	0	0	0	0
S:a finansiella poster	12 821	10 871	6 000	12 067	12 456	12 857	13 270	13 695	14 121	14 546	14 972	15 397
Årets resultat	28 661	11 024	-815	8 299	6 230	3 944	1 045	-1 838	-4 266	-6 469	-9 654	-13 561
Likviditet	163%	115%	128%	157%	179%	193%	197%	190%	175%	152%	118%	71%

Bilaga 3. Teknisk status

Kategorier för teknisk statusbedömning

- 1 Objektet har god teknisk status och i behov av åtgärder om 5+ år.
- 2 Objektet har godtagbar teknisk status och har till viss del behov av underhållsåtgärder inom 0-4 år.
- 3 Objektet är ej i god teknisk status och är i behov av underhållsåtgärder inom 1-3 år.
- 4 Objektet är i akut behov av underhållsåtgärder inom 0-1 år.
- * Objektet är ej inkluderat.

Byggnadsverk	Teknisk status	Bruksarea(m ²)	Markareal(m ²)
Dunkehalla kapell	3	66	
Dunkehalla kyrkogård	*		33 577
Dunkehalla ekonomibyggnad	*	363	
Dunkehalla bårhus	*	25	
Dunkehalla pumphus	*	7	
Dunkehalla förråd	*	127	
Sofiakyrkan	3	1770	
Sofiagården	3	1876	
Sofia Prästgård	3	383	
Sofia Prästgård, garage	*	31	
Jungmannen 3 tomtmark	*		1 677
Slottskapellet	3	242	
Slottskyrkogården	*		27 699
Slottskyrkogården, värmecentral	*	37	
Slottskyrkogården, garage	*	500	
Järstorps kyrka	*	335	
Järstorps kapell	3	32	
Järstorps nya kyrkogård	*		3 579
Järstorps kyrkogård, förråd	*	33	
Järstorps församlingshem	4	256	
Järstorps församlingshem, förråd	*	27	
Järstorps åkermark	*		56 152
Järstorps gamla kyrkogård	*		4 629
Järstorps pumphus	*	3	
Torpa församlingshem	3	797	
Torpa församlingshem, förråd	*	9	
Gräshagskyrkan	3	1056	
Gräshagskyrkan, klockstapel	*	0	
Bymarkskyrkan	4	566	

Bymarkskyrkan, klockstapel	*	0	
Bymarkskyrkan, garage	*	15	
Bymarkskyrkan, förråd	*	13	
Bymarkens prästgård	3	378	
Råslätts kyrka	3	1635	
Råslätts klockstapel	*	0	
Skogskapellet	3	1197	
Skogskyrkogården	*		256 860
Nya Krematoriet	3	630	
Skogskyrkogården, verkstad	3	489	
Skogskyrkogården, garage	3	210	
Skogskyrkogården, skuggtak	*	138	
Skogskyrkogården, ekonomibyggnad	4	732	
Skogskyrkogården, förråd	*	429	
Skogskyrkogården, pumphus	*	8	
Skogskyrkogården, bränsleförråd	*	7	
Ljungarums kyrka	2	295	
Ljungarums kyrkogård	*		14 770
Ljungarums klockstapel	3	8	
Ljungarums ekonomibyggnad	1	76	
Ljungarums förråd	5	29	
St Olofsgården	4	1351	
Ljungarums grindstolpe	*	0	
Kristine kyrka	3	1532	
Kristinagården	3	636	
Klockaregården	3	1537	
Klockaregården, parkering	*		389
Ulfsparrgården	4	298	
Östra Storgatan 74	4	290	
Östra kapellet	3	188	
Östra kyrkogården	*		111 413
Östra kyrkogården, bisättning	2	46	
Östra kyrkogården, Hyddan	2	193	
Östra kyrkogården, ekonomibyggnad	1	326	
Östra kyrkogården, garage	1	424	
Östra kyrkogården, klockstapel	*	0	
Östra kyrkogården, pumphus	*	6	
Ekhagskyrkan	3	568	
Ekhagskyrkan, klockstapel	2	0	
Österängskyrkan	3	769	
Österängskyrkan, ventilationshus	*	0	
Österängskyrkan, sopförråd	*	0	
Sanna kyrka	3	424	

Sanna kyrka, förråd	*	0
Sanna kyrka, leksaksförråd	*	7
Ingelstorp 1:76 tomtmark	2	2 552
Kortebo 2:30 tomtmark	2	2 327
Trånghalla 3:15 tomtmark	2	10 160
Trånghalla 3:216 tomtmark	2	4 563
Samset 2:1 åkermark	2	125 020
Samset 2:2 åkermark	2	2 998
Granshult förråd	*	100
Jönköpings församling, övrig mark	*	75 882

Bilaga 4. Lokalernas ändamålsenlighet

Graderingsskala

- 1 - Uppfyller verksamhetens behov
- 2 - Har brister i funktioner eller ändamålsenlighet som behöver åtgärdas under planperioden
- 3 - Allvarlig brist
- ( ) Ej bedömd

Objekt	Uppfyller lagar och förordningar	Uppfyller verksamhetskrav	Inneklimat, ljus-, ljud och luftmiljö	Tillgänglighet i byggd miljö	Kommentar från verksamheten (valfritt)
VO väster	1				
Bymarkskyrkan	1	1	1	1	Byggnaden har utvecklingspotential. Värmen är nu okej. HP utanför kyrkan liten. Ytskikt slitna.
Järstorps kyrka	1	1	1	2	Rampen in är svår med kistor, klädd med gatsten och smal (uppfyller ej dagens krav). Steg upp i kor. Tilläggsvärme ibland svår att starta om.
Järstorps förshem	1	2	1	1	Behov av renovering. Används lite av församlingen. Direktverkande el.
Sofiakyrkan	1	2	1	2	Behov av fler WC. Bättre utrymme för barnverksamhet. Förråd. Steg upp i kor.
Sofiakyrkan samtalsrum (diakonimottagning)	1	2	2	1	Lås från utsidan ökar användbarhet. Kallt.
Sofiagården	1	2	2	2	Slitna utskick. Gått från grupper till kontor/möten. Renovera WC. Saknar HWC i bottenplan.
VO Söder					
Gräshagskyrkan	1	2	1	1	VK: WC toalettåås som inte känns trygga. Olämpliga.
Ljungarums kyrka	1	1	1	2	WC en våning upp. Går att gå till annan byggnad. Sakristian trappa.
St Olofsgården	1	1	1	1	Saknas hiss till tredje plan.
Råslätts kyrka	1	1	1	1	Ljusslingorna behöver anpassas.
VO Öster					
Ekhagskyrkan	1	1	1	1	Viss överhörning mellan rum vid parallella verksamheter.
Kristinagården	1	1	2	1	Värmen hänger inte med.
Kristine kyrka	1	1	1	1	
Österängskyrkan	1	1	1	2	Trapp i del av byggnad, behöver gå runt utvändigt.

Klockaregården	1	1	1	1	
Klockaregården, familjerådgivning	1	1	1	2	Trappsteg i lokalen (använder kyrkan istället). WC liten.
Klockaregården, samtalsmottagning	1	2	1	2	Justerbar dimmer (pågåår)
Klockaregården, fastighet	1	2	2	1	(Finns ett rum och RWC i entréplan). Kontor bra. WC i mötesrum/matsal. Har möten direkt i kontoret.
Klockaregården, kyrkogård	1	1	1	2	Tillgänglighet trappor in och upp på 2a och 3e vån. Genomgångsrum till rum och förråd.
Klockaregården, administration och kontor stab	1	3	3	2	Överhörning mellan kontor, saknas ibland väggar. Byggnadsutformning ej anpassat för kontor. Värme och kyla problem. Många små WC, ej ljudisolerade.
Ulfsparrgården	1	1	1	1	
Begravningsverksamheten					
Dunkehalla kapell	1	1	1	1	
Dunkehalla ekonomibyggnad	1	1	1	1	
Järstorps kapell	1	1	1	1	
Slottskapellet (begravning)	1	1	1	1	
Slottskapellet (församl)	1	1	1	1	Varmt. WC i byggnad intill. Ingång direkt i kapellet, ingen entré. Saknar diskbänk fler funktion (idag skur ho).
Östra kapellet	1	1	1	1	
Östra kyrkogården, ekonomibyggnad	1	1	1	1	
Ljungarums ekonomibyggnad	1	1	1	1	
Skogskyrkogården, ekonomibyggnad	1	1	1	1	
Nya Krematoriet	1	1	1	1	
Skogskapellet	1	1	1	1	
Lilla Skogskapellet	1	1	1	1	
Förskoleverksamheten					
Sanna förskola	1	1	1	1	Litet personalutrymme, personalrum och arbetsrum i samma rum
Kyrktuppen förskola	1	1	2	1	
Kyrkklockans förskola	1	1	1	1	

Bilaga 5. Lokalbestånd

Område	Objekt / Byggnadsbenämning	Kategori	BRA ägda (m ²)	BRA hyrda (m ²)	Markareal (m ²)
	Byggnader				
Väster	Slottskapellet	Kyrka/kapell	242		
Väster	Dalviks förskola, Kyrktuppen	Förskole byggnad		274	
Väster	Sofiakyrkan	Kyrka/kapell	1 770		
Väster	Järstorps församlingshem	Församlingshem	256		
Väster	Järstorps församlingshem, förråd	Förrådsbyggnad	27		
Väster	Järstorps kyrka	Kyrka/kapell	335		
Väster	Sofia Prästgård	Samlingslokal	383		
Väster	Sofia Prästgård, garage	Garage	31		
Väster	Sofiagården	Församlingshem	1876		
Väster	Bymarkens prästgård	Prästgård	378		
Väster	Bymarks kyrkan	Kyrka/kapell	566		
Väster	Bymarks kyrkan, förråd	Förrådsbyggnad	13		
Väster	Bymarks kyrkan, garage	Garage	15		
Väster	Bymarks kyrkan, klockstapel	Klockstapel	0		
Öster	Kristine kyrka	Kyrka/kapell	1532		
Öster	Ekhags kyrkan	Kyrka/kapell	568		
Öster	Ekhags kyrkan, klockstapel	Klockstapel	0		
Öster	Ulfsparrgården	Samlingslokal	298		
Öster	Sanna kyrka	Förskole byggnad	424		
Öster	Sanna kyrka, förråd	Förrådsbyggnad	0		
Öster	Sanna kyrka, leksaksförråd	Förrådsbyggnad	7		
Öster	Österängs kyrkan	Kyrka/kapell	769		
Öster	Österängs kyrkan, ventilationshus	Övrigt	0		
Öster	Österängs kyrkan, sopförråd	Källsorteringshus	0		
Öster	Östra kyrkogården, Hyddan	Verkstad	193		
Öster	Kristinagården	Församlingshem	636		
Öster	Klockaregården	Administrationsbyggnad	1537		
Öster	Östra Storgatan 74	Bostadshus	290		
Söder	St Olofsgården	Församlingshem	1351		
Söder	Ljungarums kyrka	Kyrka/kapell	295		
Söder	Ljungarums grindstolpe	Övrigt2	0		
Söder	Ljungarums förråd	Förrådsbyggnad	29		
Söder	Gräshags kyrkan	Kyrka/kapell	1056		
Söder	Gräshags kyrkan, klockstapel	Klockstapel	0		
Söder	Råslätts kyrka	Kyrka/kapell	1635		
Söder	Råslätts klockstapel	Klockstapel	0		
Söder	Granshult förråd	Förrådsbyggnad	100		

	Torpa församlingshem	Församlingshem	797
	Torpa församlingshem, förråd	Förrådsbyggnad	9
Totalt	Totalt	39 st	17 418
			274

Område	Mark		
Församlingsverksamhet	Kortebo 2:30 tomtmark	Övrigt	2 327
Församlingsverksamhet	Jönköpings församling, övrig mark	Övrigt	75 882
Församlingsverksamhet	Trånghalla 3:216 tomtmark	Övrigt	4 563
Församlingsverksamhet	Jungmannen 3 tomtmark	Övrigt	1 677
Församlingsverksamhet	Ingelstorp 1:76 tomtmark	Övrigt	2 552
Församlingsverksamhet	Trånghalla 3:15 tomtmark	Övrigt	10 160
Församlingsverksamhet	Samset 2:1 åkermark	Jordbruksmark	125 020
Församlingsverksamhet	Samset 2:2 åkermark	Jordbruksmark	2 998
Församlingsverksamhet	Klockaregården, parkering	Garage	389
Totalt	Totalt	9 st	225 568

Objekt / Byggnadsbenämning	Kategori	BRA ägda (m ²)	BRA hyrda (m ²)	Markareal (m ²)
Byggnader				
Östra kyrkogården, ekonomibygnad	Personalbyggnad	326		
Östra kyrkogården, bisättning	Bårhus	46		
Östra kapellet	Kyrka/kapell	188		
Östra kyrkogården, pumphus	Övrigt	6		
Östra kyrkogården, klockstapel	Klockstapel	0		
Östra kyrkogården, garage	Garage	424		
Ljungarums ekonomibygnad	Garage	76		
Ljungarums klockstapel	Klockstapel	8		
Nya Krematoriet	Krematorium	630		
Skogskyrkogården, bränsleförråd	Förrådsbyggnad	7		
Skogskyrkogården, pumphus	Övrigt	8		
Skogskyrkogården, förråd	Förrådsbyggnad	429		
Skogskyrkogården, skuggtak	Skärmtak	138		
Skogskyrkogården, garage	Garage	210		
Skogskyrkogården, ekonomibygnad	Personalbyggnad	732		
Skogskyrkogården, verkstad	Verkstad	489		
Skogskapellet	Kyrka/kapell	1 197		
Slottskyrkogården, garage	Garage	500		
Slottskyrkogården, värmecentral	Teknikbod	37		
Dunkehalla kapell	Kyrka/kapell	66		
Dunkehalla bårhus	Förrådsbyggnad	25		
Dunkehalla pumphus	Övrigt	7		
Dunkehalla förråd	Förrådsbyggnad	127		
Dunkehalla ekonomibygnad	Personalbyggnad	363		
Järstorps kapell	Kyrka/kapell	32		

Järstorps kyrkogård, förråd	Förrådsbyggnad	33
Järstorps pumphus	Övrigt	3
Totalt	27 st	6 107

Mark		
Järstorps gamla kyrkogård	Begravningsplats	4 629
Skogskyrkogården	Begravningsplats	256 860
Slottskyrkogården	Begravningsplats	27 699
Dunkehalla kyrkogård	Begravningsplats	33 577
Östra kyrkogården	Begravningsplats	111 413
Ljungarums kyrkogård	Begravningsplats	14 770
Järstorps åkermark	Övrigt	56 152
Järstorps nya kyrkogård	Begravningsplats	3 579
Totalt	8 st	508 679